

Riksdagens protokoll

2009/10:91

Fredagen den 19 mars

Kl. 09.00 – 11.36

Protokoll
2009/10:91

1 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2009/10:283

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:283 Sveriges agerande i EU för ett fritt Väst-sahara

av Hillevi Larsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 26 mars 2010.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 16 mars 2010

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

2 § Svar på interpellation 2009/10:224 om statlig verksamhet i Ånge

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Hans Stenberg har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att ersätta de statliga jobben som försvunnit genom SJ:s neddragningar och avvecklingen av Migrationsverkets, Kriminalvårdens, SVT:s och eventuellt Postens verksamheter i Ånge.

Låt mig inleda med att säga att det är regeringens uppfattning att tillväxt och konkurrenskraft framför allt främjas av goda generella villkor för företagande och entreprenörskap. Därför har regeringen genomfört 172 insatser för jobb och företagsamhet under mandatperioden. Det är insatser som syftar till att göra det självklart, enkelt och mer lönsamt att starta och driva företag.

Regeringen följer också noga utvecklingen av varsel i olika branscher och i olika delar av landet bland annat med stöd av regionala samordnare. Det decentraliserade arbetssättet har varit mycket framgångsrikt, något som också har uppmärksammats av OECD.

Regeringen arbetar för tillväxt i hela landet. För att stärka landsbygdens tillväxtpotentialer har regeringen presenterat *En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder* – detta för att kvinnor

och män ska kunna utbilda sig, arbeta, driva företag och förverkliga sina drömmar i hela Sverige.

Regeringen har också vidtagit en rad arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Bland annat har regeringen intensifierat förmedlingsverksamheten, utökat antalet platser i arbetspraktik, förstärkt nystartsjobben och utvecklat yrkesutbildningarna.

Inriktningen för regeringens regionala tillväxtpolitik har tyngdpunkt i långsiktiga strategier kombinerat med ett starkt regionalt och lokalt inflytande. Det är genom egen kraft, byggd på de förutsättningar som kommuner och regioner själva har bäst kunskap om, som man kan skapa en långsiktigt god jordmån för företag och därmed fler jobb.

Regeringen har också gjort kraftfulla satsningar på infrastruktur för att öka möjligheterna för individer och företag att bo och verka i hela Sverige.

Regeringen tillhandahåller en rad verktyg och satsningar, som den lokala och regionala nivån kan använda utifrån de prioriteringar som de finner är bäst utifrån de lokala förhållandena. Det är det bästa sättet att stödja såväl Ånge kommun som alla andra delar av landet.

Anf. 2 HANS STENBERG (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka ministern för svaret även om det inte var så konkret som jag önskade. Anledningen till att jag ville ha debatten med näringsministern är att jag vill ta den som utgångspunkt för en lite vidare debatt om statens ansvar när man lägger ned statlig verksamhet i en liten utsatt glesbygdskommun.

I Ånge kommun har befolkningen halverats de senaste 50 åren. Nu ligger man strax under 10 000 invånare. Jag har genom åren sett hur ett stort antal industrijobb har försvunnit. För att delvis kompensera det har det under tidigare år förts dit en del statlig verksamhet. Men nu har vi under senare år sett att många av de statliga verksamheterna också flyttas bort.

Bara under de två tre senaste åren handlar det om att SJ har plockat bort ca 40 tågmästartjänster. Migrationsverket har lagt ned sin verksamhet vilket har inneburit att 30 jobb försvunnit, och kommunen har tvingats riva 100 lägenheter. Alldeles nyligen har kriminalvårdsanstalten i Viskan och SVT:s digitaliseringsverksamhet lagts ned. Det handlar om sammantaget drygt 100 jobb direkt.

Till det kommer alla indirekta jobb som följer med att det finns stora verksamheter på orten i servicenäringar och annat. Callcenterjobb har försvunnit. Det får naturligtvis återverkningar på handel och service. Sammantaget blir det av en dimension som gör att det blir oerhört svårt för kommunen att hantera. För Ånges del handlar det om att jobb försvinner i den dimension som kan jämföras med om Volvo skulle lägga ned sin verksamhet i Göteborg när man jämför kommunernas storlek.

Vi har också den situationen att för dem som friställs finns mycket få alternativ. För många, de allra flesta, blir flytt den enda lösningen. Det är för långa avstånd för att till exempel pendla till Sundsvall. Även om många gör det blir det oerhört kostsamt. Om man har eget hus gör det också att det blir väldigt svårt att sälja fastigheten eftersom värdena ligger så lågt.

Ovanpå den situationen vi haft riskerar nu nästa dråpslag att komma. Man överväger också att flytta verksamheterna från Postens paketsorteringsterminal med 70 anställda till andra orter. Då kommer kommunen att stå där med en tom fastighet som kommunen hyr ut till Posten för en väldigt billig hyra för att man varit rädd om jobben på orten.

Det är här jag tycker att det måste finnas ett ansvar för staten. När man som en stor dominerande arbetsgivare på en ort sammantaget lägger ned så oerhört många jobb på kort tid borde man ha ett särskilt ansvar utöver det generella som är lika för storstad och glesbygd och i princip är samma för alla i hela landet.

Man borde ha ett särskilt ansvar som en stor arbetsgivare på en liten ort när man lägger ned. Min fråga till ministern är: Har staten ett sådant ansvar?

Anf. 3 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det är självklart att staten har ett ansvar. Det är viktigt att man ser det ansvaret i perspektivet att det gäller hela Sveriges tillväxt. Jag tror att Hans Stenberg håller med mig om att statlig verksamhet också ska vara effektiv. Våra skattebetalare är inte beredda att betala till vare sig statliga bolag eller statlig verksamhet i övrigt om den inte bedrivs på ett effektivt sätt.

Det är våra myndigheters ansvar att se till att det är så. Där vet Hans Stenberg mycket väl att ingen minister kan gå in i verksamheten och säga: Ni borde inte lägga ned i Ånge, eller ni borde göra si eller så med olika verksamheter. Då finns ett annat utskott här i riksdagen som säger: Det ska inte ministrar ägna sig åt.

Vi styr med generella riktlinjer. Vi har i budgetpropositionen skrivit om regional tillväxt: Det är viktigt att de statliga myndigheternas lokalisering i större utsträckning får en spridning över landet. Det handlar om att noga pröva om myndigheter kan lokaliseras utanför storstäderna, i första hand till länscentrum eller andra större orter. En utgångspunkt är att myndigheterna ska kunna utföra sina arbetsuppgifter effektivt. Det är den generella styrning vi har.

Det andra är att det också är viktigt att våra myndigheter samordnar sina verksamheter. Det har hittills gällt under både den socialdemokratiska regeringen och den här regeringen att vi måste hitta lösningar där inte bara staten själv utan också tillsammans med kommuner, regioner och den privata sektorn hittar bra servicelösningar som fungerar väl runt om i landet också på de mindre orterna.

Sedan kommer jag till det aktuella fallet. Jag känner Ånge rätt väl eftersom Västernorrland är min hembygd. Man säger att för dem som friställs finns det inga alternativ. Men det är ju därför som den här generella politiken är så viktig. Vi har en företagspolitik som gör att människor verkligen ser att det är lönsamt att starta och driva företag. Vi bygger infrastruktur så att det är möjligt att ta sig till och från Ånge, och på så sätt kan man göra orten attraktiv. Det byggs ut utbildningsplatser så att människor får en högre utbildning och därför också är mer attraktiva på arbetsmarknaden. Vi ser till att energiomställningen nu sker så att det kan byggas näringar som man traditionellt inte har sett.

Det som sker nu i många av de mindre kommunerna, också, ska jag säga, tack vare att vi har tillfört så mycket resurser till kommunerna, är

också att en hel del mindre kommuner har ett bättre läge nu än vad de har haft tidigare. Men det är en jätteutmaning för Ånge och många andra kommuner. Jag säger ingenting annat.

Sedan tycker jag också att det är viktigt att lyfta fram det som vi har gjort när det gäller samordningspersonerna och varselsamordnarna. De har gjort ett väldigt bra jobb, och det bygger på att man måste ha lokala och regionala strategier. Sedan ska vi koordinera våra insatser så att vi gör rätt saker lokalt och regionalt. Regeringen ska supporta varselsamordnarna med att ändra regelverk om det behövs, göra ökade investeringar om det behövs och stötta även på andra sätt.

Jag brukar ta Gävleborg som ett jättebra exempel. Där finns många orter där det har varit bekymmersamt. Norrsundet är en sådan ort. Landshövdingen och regionens ordförande har gjort ett jättebra arbete för att också utifrån nya strategier ställa om för att skapa nya jobb. Det här, att man utgår från det lokala och regionala men att det finns support och stöd från den nationella och centrala nivån, har som sagt OECD lyft fram som en väldigt bra metod. Jag vet att det här är en arbetsmodell som flera länder är intresserade av att titta på för att också bli mer effektiva i det arbete som görs.

Anf. 4 HANS STENBERG (s):

Fru talman! Det är klart att det är viktigt att göra insatser för att främja företagande och göra det enklare att driva företag också i glesbygd. Men problemet är att om man ska driva ett företag måste det finnas kunder. Man måste ha verksamheter som man kan jobba som underentreprenör åt och så vidare.

När staten som arbetsgivare på en liten ort på väldigt kort tid drar undan så oerhört många jobb hjälper det inte med de här generella insatserna. Det krävs särskilda, riktade insatser.

Jag protesterar definitivt när ministern säger att man inte kan styra de statliga verksamheterna för att de etableras i princip som de vill. Om de vill flytta verksamheten kan man inte ingripa för då kommer konstitutionsutskottet, vill ministern antyda. Det är inte sant. Regeringen är fri att ta beslut om att en viss verksamhet ska ligga på en viss plats. Regeringen kan göra det. En enskild minister kan inte påverka, men regeringen kan göra det.

När vi hade regeringsmakten och vi tillsammans, Socialdemokraterna och Centerpartiet, tog beslut om att lägga ned ett antal regementen tog vi samtidigt beslut om att etablera statliga verksamheter på utsatta orter. Sollefteå var ett sådant exempel. Det som har hänt i Ånge tidigare är egentligen samma sak. Man har beslutat att kompensera för stora nedläggningar och lägga statliga verksamheter där.

När vi gjorde det här i Sollefteåfallet – jag minns det mycket väl, för jag satt i riksdagen då – gick centerpartisterna som satt i riksdagen ut med pressmeddelanden och talade om att de minsann hade lyckats påverka den socialdemokratiska regeringen att göra detta. Man ville helt ta åt sig äran för att det hade skett.

Nu när Centerpartiet har ansvar för de här frågorna i riksdagen ser vi hur alla de här statliga verksamheterna på väldigt kort tid flyttas bort. Det gäller Sollefteå, och det gäller Ånge.

Jag förstår inte hur man som parti så totalt kan byta fot från att ha haft som profilfråga att vilja lägga ut statliga verksamheter till att helt stillastående acceptera att de statliga verken, myndigheterna och bolagen bara flyttas bort.

Jag funderar på varför ni vill sitta i regeringen. Varför vill ni ha regeringsmakten? Ni gick ju ut med stora pressmeddelanden och talade om att ni minsann kunde påverka regionalpolitiken när ni var i opposition. Men nu sitter ni på makten, och då kan ni uppenbarligen ingenting göra.

Man pratar om utbildningssatsningar och infrastruktursatsningar för att stödja utvecklingen av jobb och företag. Inte särskilt mycket av det kommer Ångeborna till del. Det krävs nästan att de flyttar för att de ska komma i åtnjutande av det. Det skulle vara intressant att höra vad det är för stora infrastruktursatsningar som staten har gjort i Ånge.

När det gäller de stora satsningarna på högre utbildning handlar det väl om att åka till Mittuniversitetet i Östersund eller Sundsvall. Och det är bra, det som görs där, men det räcker inte. Dessutom har i praktiken antalet utbildningsplatser skurits ned ganska ordentligt under den borgerliga regeringsperioden.

Anf. 5 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Först ska man väl säga att det inte är första gången som statliga verksamheter läggs ned ute i Sverige. Det hände till och med på Socialdemokraternas tid. Det jag säger är bara att det också är så att det är en balansgång mellan detta och hur effektiv verksamhet man ska ha. Om man inte ska låta myndigheterna driva en effektiv verksamhet är det skattebetalarna som får betala det.

Den andra delen handlar om hur vi ser på orter som får det bekymmersamt. Hur ska man vända den här utvecklingen och göra någonting nytt? Socialdemokraternas svar är alltid staten. Det är alltid det. Det är mer Ams och det är mer myndigheter och allt.

Mitt svar är i stället mer privat näringsliv. Ånge kommun, precis som många andra kommuner behöver mer småföretagande och fler ben att stå på för att skapa sysselsättning framöver. Därför är de 50 miljarderna som vi har sänkt skatterna med för företagen extremt viktiga även för Ånge kommun.

Samma sak gäller naturligtvis att nu under den här finanskrisen upprätthålla en service i kommunen som gör att man kan klara sig framöver. Ånge kommun har ju fått del av de pengar som har delats ut till kommunerna.

Sänkta arbetsgivaravgifter för unga och den generella sänkningen av arbetsgivaravgiften är jätteviktig för Ånge kommun, precis som för de företag som finns i Ånge kommun.

De satsningar som vi har gjort på yrkesvux tillfaller Ånge kommun precis som alla andra kommuner. Men man måste själv vara med och bygga upp utbildningsdelar i detta.

När det gäller de satsningar som vi gör på infrastruktur föreställer jag mig att Ånge kommun har en rätt stor andel enskilda vägar och en ganska stor andel av det finmaskiga vägnätet, och där har vi till skillnad från vad ni har gjort höjt anslagen både till skötsel och underhåll och till enskilda vägar.

Det är alltså många åtgärder som är generella men som är väldigt bra för de här mindre kommunerna.

Det viktiga tror jag är att ska Ånge kommun och många andra kommuner som har det bekymmersamt få det bättre – och jag tycker verkligen att det är en utmaning – måste man också bygga på de styrkor som man har lokalt och regionalt. Och man måste bygga på att vi får fler mindre och medelstora företag i de här kommunerna. Vi måste ha fler som vill starta och driva företag. Det gäller oavsett om man pratar om att det är staten som är drivande i de här kommunerna eller inte. Vi måste få ett starkare privat näringsliv, och då ska vi supporta det med sänkta kostnader för företagen och bättre infrastruktur. Men vi ska också koppla ihop företagen med olika innovationsmiljöer.

Vi har två olika synsätt. Socialdemokraterna talade alltid om staten i de här sammanhangen medan jag tycker att det är det privata näringslivet som ska bygga kommunerna. Sedan ska vi också se till att vi har en statlig verksamhet som är väl utbyggd över hela landet, som är effektiv och som är tillgänglig för medborgarna.

Anf. 6 HANS STENBERG (s):

Fru talman! Ministern pratar om privata företag eller staten. Jag tycker att man har rätt att ställa minst lika höga krav på staten som arbetsgivare som man har på privata företag. För mig blir det direkt absurt när ministern i andra sammanhang går ut i samband med företagsnedläggningar och säger att de privata företagen måste i första hand ta sitt ansvar i omställningsarbetet på orten.

När sedan staten lägger ned i en dimension som faktiskt är större än den är på nästan någon ort med nedläggning av privata företag, ja, då talas det om generella åtgärder och sägs att kommunerna fått del av de förbättrade skatteinkomsterna. Verkligheten är ju den att man förändrat den kommunala skatteutjämningen, vilket inneburit ett rejält minus för Ånge under denna mandatperiod. Det har Centerpartiet genomfört tillsammans med övriga borgerliga partier.

Det är klart att det är bra med satsningar på enskilda vägar, men i det här sammanhanget hjälper det i ytterst liten omfattning. Det är inte så man ska hantera problemet.

Det är märkligt att man från regeringens sida inte kan göra några särskilt riktade insatser på de orter där statlig verksamhet läggs ned. När ett privat företag läggs ned på en ort finns krav på att man ska bidra till omställningen och göra särskilda insatser för att skapa nya jobb. Därför borde man kunna ställa samma krav på staten.

Uppenbarligen gäller inte detta när Centerpartiet sitter i regeringen. Det gick bra när man var i opposition och kunde ha ett samarbete med Socialdemokraterna. Då kunde man ta åt sig äran av sådana satsningar, men nu när man själv har makten händer ingenting – tyvärr.

Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det är alldeles självklart att statliga företag och bolag ska ta ansvar. Det är alldeles givet, och det ansvaret har regeringen också tydligt uttalat.

Jag har jobbat rätt mycket med landsbygds- och glesbygdsutveckling under mitt liv, och det jag försöker säga är att dessa kommuner inte kan

förlita sig på den statliga verksamheten. Det ska inte vara kärnan. Vi måste ha mer privat verksamhet, och där skiljer det mellan Socialdemokraterna och Centerpartiet.

Om ni, Hans Stenberg, säger att ni ska göra det hela enklare så ska ni väl inte höja arbetsgivaravgifterna, som ni är beredda att göra? Man kan inte höja dem för ungdomar under 26 år. Ni vill höja skatten för låginkomsttagare. Det handlar om dem som bor i Ånge och många andra av dessa kommuner. Ni vill tillsammans med Miljöpartiet höja bensinskatten. Hur tror ni att människor ska kunna leva och bo i de bygderna om ni gör på det sättet?

Jag tror att grunden för tillväxt i dessa små kommuner är att vi där får ett bra näringsliv, med många små och medelstora företag, i kombinationen med att staten tar ett helhetsansvar för en väl fungerande service över hela landet. Vidare måste man se till att infrastruktur, innovationsklimat, högskoleutbildning, yrkesutbildning och annat finns tillgängligt också i dessa kommuner. Hans Stenberg kan inte påstå annat än att det har förbättrats under den tid som vi innehaft regeringsmakten.

Det är viktigt att inse att dessa två alternativ står mot varandra. Det talas om mer stat. Jag tror på mer företagande. Frågan är hur Ånge kommun ska ha möjligheter att utvecklas. Jag tror mer på att det privata företagandet kommer att klara det än på mer stat.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Svar på interpellationerna 2009/10:228, 244 och 281 om regeringens avveckling av de strategiska branschprogrammen

Anf. 8 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Tomas Eneroth har frågat mig om jag avser att ompröva beslutet att avveckla branschprogrammet för företagen inom läkemedel, bioteknik och medicinteknik. Karin Åström har frågat mig om jag anser att särskilda utvecklingsprogram som syftar till att stärka konkurrenskraften för strategiska nyckelbranscher är synonymt med en föråldrad näringspolitik och om jag därför avser att verka för en avveckling av programmen. Morgan Johansson har frågat mig vad jag avser att göra för att stärka läkemedelsindustrin i Sverige och om jag avser att hålla fast vid beslutet att avveckla det statliga branschprogrammet för läkemedelsindustrin.

Jag besvarar dessa tre interpellationer i ett sammanhang.

Låt mig inleda med att säga att jag anser att tillväxt, internationell konkurrenskraft och näringslivets utveckling i första hand gynnas av goda generella villkor för företagsamhet. Därför har regeringen genomfört närmare 200 insatser och åtgärder för fler jobb och växande företag. Regeringen arbetar för en väl fungerande konkurrens, öppna marknader och fri handel. Regeringen har också genomfört en rad åtgärder för att tillgodose industrins krav på högkvalificerad arbetskraft och kompetens, effektiva forsknings- och innovationssystem, en trygg råvaruförsörjning, bra infrastruktur samt en långsiktig energi-, klimat- och miljöpolitik.

Regeringen har också under mandatperioden arbetat med att skapa goda förutsättningar för forskning och innovation i Sverige. Den forsk-

nings- och innovationsproposition som regeringen presenterade hösten 2008 medförde en rekordhög medelförstärkning om 5 miljarder kronor. Den medicinska forskningen var ett av tre prioriterade områden och fick en stor del av ökningen, mer än en halv miljard kronor. Detta hänger också nära ihop med det kompetensbehov som finns inom denna del av näringslivet.

Förutom dessa två grundbultar för en väl fungerande life science-sektor för jag en tät dialog både med enskilda bolag och med branschorganisationer. Vi följer branschens utveckling noga och arbetar med att förutsättningarna för läkemedels-, medicinteknik- och bioteknikindustrin ska vara utmärkta i Sverige. Företagen inom läkemedels-, medicinteknik- och bioteknikindustrin verkar under hård internationell konkurrens.

Ett resultat av dessa samtal är att jag våren 2007 tillsatte en delegation för samverkan inom klinisk forskning. Genom sitt arbete har de visat på att det inte bara är satsningar i pengar som behövs för att innovationssystemet ska utvecklas utan att god samverkan mellan aktörerna är avgörande. Ett sådant arbete är också påbörjat.

Det är viktigt att Sverige kan fortsätta att vara ett attraktivt land för industrin att förlägga sin forskning och sina kliniska prövningar i. Detta är inte bara bra för industri och akademi utan även bra för sjukvården, till exempel genom att personalen höjer sin kompetens och patienterna drar nytta av att ny kunskap tidigt kommer till svenska sjukhus. Med samma motiv ser jag det som viktigt att vi arbetar för tidig introduktion av innovativa läkemedel.

Mitt svar till Tomas Eneroth, Karin Åström och Morgan Johansson är således att regeringen redan genomför en rad insatser för att stärka konkurrenskraften och industrin i Sverige, så även för läkemedels-, medicinteknik- och bioteknikbranscherna. Några företag har också tack vare Sveriges goda läge investerat i vårt land och jag bedömer att fler investeringar kommer att ske.

Anf. 9 TOMAS ENEROTH (s):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag är dock allvarligt bekymrad över att statsrådet i sitt svar verkar tämligen nöjd med de insatser man säger sig ha gjort, trots att vi kan konstatera att man under denna mandatperiod nästan inte gjort någonting. Visst, man har tillsatt en delegation för klinisk forskning. Den utredningen och det förberedelsearbetet var dock på gång redan under den socialdemokratiska regeringsperioden.

Därutöver har man fört en dialog, men inte en tät dialog. Ledande företrädare för läkemedelsindustrin säger att det knappast är någon tät dialog man för med regeringen. Tvärtom råder det brist på initiativ, och framför allt är det en ganska nonchalant inställning till det som just nu pågår inom den svenska läkemedelsindustrin.

Det oroväckande är att den attityden känns igen från regeringens sätt att möta kriser och omstruktureringar inom andra delar av industrin. Det är allvarligt eftersom life science-branschen är en av Sveriges viktigaste näringar. Det handlar om 17 000 anställda. Man lägger 15 miljarder enbart på forskning. Det är väsentligt mycket mer än de offentliga resurser vi satsar i läkemedelsforskningen.

Som exempel kan nämnas Astra Zeneca, som jag tror har 40 procent av sin forskning i Sverige medan endast 1 eller 2 procent av försäljning

finns här. Det har kunnat motiveras med att man i Sverige, också från samhällets sida, gjort ordentliga investeringar, att det funnits goda förutsättningar för klinisk forskning och god tillgång på utbildad arbetskraft. Inte minst har vi haft en regering som aktivt arbetat med långsiktiga strategier. Det avbröts i och med att vi fick en borgerlig regering som valde att inte agera utan sade att det är marknadens ansvar och att marknaden också får ta det ansvaret.

Effekten av det ser vi nu tydligt. Den nedläggning som sker av verksamheten i Lund är naturligtvis oerhört allvarlig för de anställda, för de som bor där, för regionen, men det är också en varningssignal om den utveckling vi kan komma att se framöver inom läkemedelsindustrin.

Nu görs en satsning i Mölndal. Den är viktig för Göteborgsregionen, men man måste möta upp med både nationella och regionala insatser för att stärka den. Det är en ödets ironi att samtidigt som Astra Zeneca nu koncentrerar en del internationell verksamhet till Göteborgsregionen gör man inom den statliga verksamheten vid Göteborgs universitet besparingar som innebär att man minskar medicinforskningsinsatserna. Här behövs en nationell strategi. Vi kan inte avbryta en nationell strategi, vilket den nuvarande regeringen har gjort.

Jag tog del av ett pressmeddelande från Naturvetarna med 31 000 Sacomedlemmar som jobbar inom läkemedelsindustrin, medicinteknikbranschen och övrig forskning. De är starkt oroade över att regeringen inte tar några initiativ och kräver en nationell strategi. Stig Jørgensen, vd för Medicon Valley, har sagt att han hoppas att detta blir en wake-up call för regeringen i Sverige, för det behövs en långsiktig strategi för hur vi ska göra med life science-sektorn.

Signalerna står som spön i backen, inte minst om vi konstaterar att omgivande konkurrerande länder storsatsar. I Storbritannien har Peter Mandelson från den brittiska regeringens sida presenterat Office for Life Sciences. Där går man in med en tydlig nationell strategi för att stärka forskningen, den kliniska forskningen och utvecklingen för life science-branschen. Dessutom stärker man utbildningsmöjligheterna.

I Sverige väljer regeringen i sin senaste budget att satsa väsentligt mer på avdrag för hushållsnära tjänster i stället för att lägga mer pengar på läkemedelsforskningen eller en strategi för läkemedelsindustrin.

Jag tror att det är dags att sluta blunda. Jag tror att det framför allt är dags att regeringen inser att man behöver agera nu. Vi har Olle Stendahls utredning. Vi har Nina Rehnqvists arbete. Här finns en mängd insatser som skulle kunna sättas i sjön omedelbart för att vända utvecklingen och förhindra att vi inom två tre år får en väsentligt mer dramatisk utveckling i läkemedelsindustrin. Detta är i allra högsta grad en wake-up call, och nu måste regeringen vakna och inte bara passivt titta på när vi får en kris i en av våra viktigaste exportnäringar. Se till att vi får ett nytt branschprogram för läkemedelsindustrin och medicinteknikbranschen! Det är det allra nödvändigaste just nu.

Anf. 10 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Jag tackar ministern för svaret, även om jag inte är nöjd med det.

Ministern ger ett mycket allmänt hållet svar på en enligt svenska mått mätt mycket viktig fråga om life science-branschen. Ministern beskriver

branschen för sig, forskningen för sig och innovationerna för sig. Till slut kommer kunskapen till de svenska sjukhusen.

Det som bekymrar mig är att ministern inte verkar se och förstå det samband som finns mellan näringen, forskningen och sjukhusen. Ministern verkar se enheterna som helt isolerade och avskilda från varandra. Så är det inte i dag. Omvärlden utvecklas i en mycket snabb takt, och detta påverkar givetvis förutsättningarna för Sverige och inte minst life science-branschen.

Fru talman! Förutsättningarna för att organisera det hela och få maximal nytta för patienten och givetvis en stark och kraftig konkurrenskraft i näring och forskning uppstår om man jobbar metodiskt och långsiktigt nära varandra. Så gjorde vi socialdemokrater. Neringen, forskningen och sjukvården gick armkrok med varandra. Vi blev framgångsrika. Det är vår idé med branschprogrammen. Detta skulle enligt ministern vara en omodern näringspolitik, men nu ligger andra länder i världen i startgropparna för att göra exakt detsamma som vi började med och gjorde. Nu senast har Storbritannien "satt verket i sjön".

Fru talman! Varför är det då så viktigt att näringen, forskningen och sjukhusen håller ihop? Jag skulle vilja beskriva det. Vi kliver in en kort stund i en operationssal. Där sker ett viktigt lagarbete kring patienten som ligger på operationsbordet och ska opereras för exempelvis en hjärntumör. I det laget finns naturligtvis hjärnkirurgen, men där finns också den högspecialiserade civilingenjören, som instruerar kirurgen i användningen av den nya laseroperationskniven, som gör det möjligt att operera hjärnan utan att fysiskt göra ett snitt i patientens huvud eller gå in med operationsverktyg. Vid sidan av honom står tekniskt utbildad personal som har till uppgift att sköta apparaturen. Där finns naturligtvis också sjukvårdsutbildad personal, ibland doktorander och forskare, som jämt är med kring patienten. Det är alltså en "högekunskapssektor" som ställer krav på gott lagarbete där man är starkt beroende av varandra för att patienten ska bli frisk, för att näringen ska få frodas och leva och för att forskningen ska stimuleras. Det ger jobb.

Fru talman! Det är runt själva patienten som alla innovationer kommer till, från idéer från undersköterskan och hela raden upp till hjärnkirurgen. Innovationerna fångas upp och går runt och fram och tillbaka i goda spiraler mellan näringen, forskningen och sjukvården. De är totalt beroende av varandra i dag. Därför var branschprogrammen så viktiga. Vi såg det starka beroendet och lyssnade på branschen för att avgöra vad som behövde göras politiskt på kort och lång sikt. Vi vet att detta stärker den högteknologiska och kunskapsintensiva life science-branschen. Det är också detta vi i första hand är konkurrenskraftiga på i en alltmer konkurrensutsatt global marknad.

Tycker ministern verkligen att det här är ett föråldrat näringspolitiskt synsätt?

Anf. 11 MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Beskedet om att Astra Zeneca ska lägga ned i Lund är inte bara ett hårt slag mot Lund. Det påverkar hela Öresundsregionen som centrum för biomedicinsk forskning. Hela Medicon Valley-konceptet är i fara.

Det är också ett allvarligt avbräck för Sverige som framgångsrik forskningsnation på läkemedelsområdet. 900 personer förlorar sina jobb, varav de allra flesta är högt kvalificerade forskare. Det är bara en bråkdel av dem som erbjuds att följa med till anläggningarna i Mölndal. Dessutom kommer ytterligare 100–200 personer som jobbar med service åt Astra att beröras. För Lunds del rör det sig om väl över 1 000 jobb som försvinner.

Fru talman! När sådana här saker händer måste samhället agera för att ta hand om dem som förlorar sina jobb och hjälpa dem att få andra jobb. Nu är det så att de allra flesta av dem som blir av med jobbet är högt utbildade, vilket är en fördel för dem. Men å andra sidan är många av dem väldigt specialiserade på sitt område. Det är inte helt enkelt att få ett nytt jobb, åtminstone inte i Sverige. Det är lätt att förstå de sociala problemen som uppstår när man måste flytta till en annan del av landet, kanske till och med utomlands, för att kunna fortsätta med sin forskning.

Att hjälpa dem som blir av med sina jobb är viktigt. Men samhället måste också agera av en annan anledning. Sverige som välfärdsstat står och faller med en framgångsrik industri. Läkemedel och medicinteknik har länge varit en stark gren inom den svenska industristrukturen. Det är ingen tillfällighet. Framgångarna har ofta grundlagts genom ett intimt samarbete mellan företagen och staten. Staten har haft en viktig roll att spela som stor forskningsfinansierare, men också som stor beställare av de produkter som man har tagit fram. Det är faktiskt så att vi inte hade haft någon läkemedelsindustri om vi inte haft en skattefinansierad sjukvård.

Sverige som industrination lever inte längre bara på skogen och stålet. Läkemedel och medicinteknik har varit en mycket viktig del av svensk näringsstruktur under decennier. Också av den anledningen är det viktigt att samhället agerar när en sådan här sak händer.

Jag förstår naturligtvis inte varför regeringen i det här läget väljer att lägga ned det branschprogram för läkemedelsindustrin som den socialdemokratiska regeringen inrättade. Det programmet vet jag har varit väldigt uppskattat av industrin. Jag tycker att näringsministern nu måste ompröva det beslutet.

Jag vill också att näringsministern nu engagerar sig aktivt i näringsens framtid. Jag vet inte om näringsministern haft några kontakter med företagsledningen och de fackliga organisationerna sedan beskedet om nedläggning kom. Men jag tycker att näringsministern nu borde bjuda in företrädare för läkemedelsindustrin och de fackliga organisationerna för att diskutera framtiden för näringen i Sverige. Det är inte bara Astra Zeneca som har problem.

Fru talman! Nu krävs det en aktiv regering. Man kan inte ha inställningen att företagen får sköta sig själva – en del lägger ned, andra startar. Det var inte så Sveriges välstånd byggdes. Det byggdes av aktiva regeringar, företag och fackliga organisationer i samarbete. Jag hoppas att näringsministern nu fullföljer den politiken och bjuder in läkemedelsindustrin och de fackliga organisationerna för en diskussion om framtiden.

Anf. 12 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det är väl inte alldeles lätt att i opposition hänga med i allt vad regeringen gör. Det begär jag inte. Men det är alldeles självklart att vi har kontakter med läkemedelsindustrin, både den läkemedelsindu-

stri som finns här i Sverige och de globala företag som verkar här. Vi har en mycket bra dialog med dem.

Det som är viktigt att säga är att när vi nu under den här regeringsperioden har sett över forsknings- och innovationsmiljöerna och forskningssatsningarna har vi gjort en rekordhöjning av anslagen till forskning och innovation. En del som är utpekad är medicin- och läkemedelsdelen, med 5 miljarder i nivåhöjning. Det har aldrig skett så stora satsningar på forskning och innovation tidigare. Poängen med den proposition som vi lade fram var att vi kopplade ihop forskning och innovation. Det är det som är den stora poängen: Grundforskning och innovationsforskning leder också till företagsutveckling. Det har inte heller gjorts förut.

Som resultat av detta har vi ett starkt klimat när det gäller hälsoforskning. När det gäller det sjunde ramprogrammet som jag tittade på har de svenska forskningsmiljöerna stått för 15 procent av andelen i hälsoprogrammet, så långt man nu har fördelat pengarna. Det är 78 miljoner euro som är fördelade till svenska forskningsprojekt, och detta kommer av att vi har resurser att medfinansiera tack vare de satsningar som regeringen har gjort.

Den delegation jag tillsatte har för mig beskrivit de brister som finns i den kliniska forskningen. Det var ju detta Socialdemokraterna inte gjorde, men vi har tagit tag i det. Vi har satt oss ned med SKL för att se hur vi tillsammans med framför allt landstingen kan skapa klinisk forskning och kliniska forskningsmiljöer som läkemedelsindustrin kan dra nytta av. Nu har man ett uppdrag att gå in i samarbetsavtal.

Det här gjorde ni inte. Jag håller med om att det är viktigt, för om man har den kliniska forskningen får man också fram bättre resultat som i sin tur kan leda till bättre hälsa och bättre hjälp för dem som är sjuka. Man kan också få fram nya läkemedel och annat.

Vi har också tillsatt en utredning tillsammans med SKL, där kvalitetsregistren ska utvecklas. Det är också ett sätt att få en bättre struktur, och det är också ett resultat av delegationen för klinisk forskning.

Göran Hägglund har beskrivit att vi ska ta fram en läkemedelsstrategi som är till för att få en bättre hantering av läkemedlen. Också här har vi sagt att forsknings- och innovationsdelarna ska ha en större betydelse.

Jag ser också att Vinnova som är vår myndighet har fått ett tydligare uppdrag när det gäller forskning inom hälsoområdet. De håller nu på att bygga upp innovationsslussar som ska lokaliseras runt om i landet.

Jag bara beklagar om ni inte har sett alla de här sakerna, men det händer en hel del på området. Vi gör det tillsammans med läkemedelsindustrin, SKL och andra som jobbar i den här delen. När jag träffar läkemedelsindustrin worldwide, för det är ju dem jag träffar, säger de att Sverige är ett av de bästa länderna att verka i. Det vi nu gör kring den kliniska forskningen och ökade satsningar på forskning och utveckling ökar deras intresse för Sverige och för lokaliseringar här. Det är de signaler som man för fram från ägarna till de större läkemedelsbolagen.

Sedan finns det alltid mer att göra, så är det verkligen, men det är de signaler vi får från dem.

Anf. 13 TOMAS ENEROTH (s):

Fru talman! Tack, statsrådet! Jag är förvånad över svaret även här. Det blir lite underligt att hävda att intresset ökar för Sverige, samtidigt

som man lägger ned och säger upp 900 anställda i Lund inom en av våra viktigaste exportnäringar och forskningar. Det blir lite underligt att höra att intresset ökar när man ser att varenda företrädare för både branschorganisationer och företag ringer i larmklockor och gör uttalanden. Som jag tidigare sade påpekar 31 000 medlemmar i Naturvetarna att nu behövs det en akut, nationell strategi för Sverige. Man ser ju bristen och att regeringen är ganska ointresserad av en av våra viktigaste exportnäringar. När vd:n för Medicon Valley säger att det här måste bli en wake-up call för Sveriges regering är det en väldigt tydlig signal.

Statsrådet ska inte behöva röja vilka hon träffar, men jag måste säga att jag är väldigt förvånad över vilka kontakter statsrådet i så fall har med läkemedelsbranschen. Dem jag träffar säger att de inte har någon större kontakt med Regeringskansliet. Man konstaterar att man inte ens kommer att få möjlighet att träffa näringsministern.

Det är möjligt att näringsministern får en helt annan beskrivning av sina politiska sakkunniga eller statssekreterare, men jag är starkt oroad över den strategiska förändring och den omstrukturering som just nu sker inom läkemedelsindustrin och medicinteknikbranschen och dess effekter på Sverige. Det har varit goda förutsättningar som nu håller på att slarvas bort på grund av att man inte är aktiv. Nina Renqvists och Olle Stendahls arbete bör i så fall kunna leda till någon form av handling, men det enda vi hör från statsrådet här är att det är fortsatta utredningar och överväganden.

Det är väl som vanligt att det landar på att Finansdepartementet och statsministern säger nej. Jag föreställer mig att det även här, precis som i alla andra näringspolitiska frågor, är Finansdepartementet och Statsrådsberedningen som är tämligen ointresserade av vad Näringsdepartementet levererar.

Effekten av detta är att vi får en passiv näringspolitik. Hur goda ambitioner Maud Olofsson än själv skulle vilja ha i detta är effekten att väldigt lite sker.

Jag är den första att understryka och tycka att det är viktigt med en nationell forsknings- och innovationsstrategi. Den är viktig och bra, och inte minst utpekar den medicin som ett av de viktigaste områdena, men det är ingen hemlighet att det hos stora delar av det svenska näringslivet, stora delar av de svenska branschorganisationerna finns en kraftig kritik mot hur de här resurserna sedan fördelas.

Det var det jag ville peka på när jag sade att det blir lite underligt att vi samtidigt som Astra sorsatsar i Mölndal får en situation där Göteborgs universitet får reduceringar av insatser för bland annat medicinsk forskning och läkemedelsforskning. Den styrningen verkar inte fungera tillfredsställande. Det är ett rimligt understatement.

När det gäller klinisk forskning behöver vi också konstatera att där har förutsättningarna försämrats. Vi identifierade och tog initiativ till bland annat det arbete som nu har pågått när det gäller att komma överens med SKL, landstingen och sjukvårdshuvudmännen om hur man långsiktigt ska hantera klinisk forskning. Men bara det arbete som Filippa Reinfeldt och andra bedriver här i Stockholm leder ju till en helt annan utveckling. När man gör vårdgallerior av sjukvård med förenklade kundvalsmodeller försvinner incitamenten för att bedriva klinisk forskning.

Det är precis det som sker. Det är det ointresset som branschen märker av, att det i stället är andra kundvalsmodeller som träder före. Därför är det så angeläget att vi nu hittar strategier för att säkerställa en fortsatt stark utveckling för klinisk forskning i Sverige.

Återigen och som vanligt när det gäller näringspolitiken under den här mandatperioden handlar det om en avsaknad av strategi. Jag vill inte att det likt fordonsindustrin ska bli så att regeringen den sista månaden när krisen är totalt uppenbar för alla börjar vakna och agera och till slut tvingas hantera diskussioner om lånegarantier. Kan ni inte för en gångs skull agera i god tid och se till att vi undviker en krishantering för life science-branschen om ett, två eller tre år?

Det är nu det gäller att agera, och det är det vi saknar från denna regering.

Anf. 14 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Det verkar inte alls finnas någon klar linje, varken från regeringen eller från näringsministern, när det gäller life science-branschen. När vi pratar om hela sektorn life science arbetar faktiskt totalt 40 000 personer inom den branschen. Det är alltså en väldigt stor bransch med svenska mått mätt.

Under det här året har det kommit en mängd signaler om att den svenska läkemedelsindustrin är på väg in i en djupare kris. Det kan inte ha undgått så många i det här landet. Det har alltid varit en viktig näring för Sverige, inte minst har det varit en stark näring när det handlar om att bygga vår välfärd.

När vi tittar på Astra Zeneca ser vi att de lägger en betydande del av sitt forskningsanslag i Sverige. Deras totala forskningsanslag på 15 miljarder är betydligt mer än det forskningsanslag vi lägger från statens sida. Jag tycker att det är bra att vi har höjt forskningsanslagen ordentligt, men det är ju fortfarande en ringa del jämfört med vad läkemedelsbranschen lägger på forskning i Sverige.

Jag kan också tycka att näringsministerns reaktion när beskedet om uppsägning av personal i Lund kom var närmast obefintlig, och det är att beklaga. Jag ställer mig oerhört frågande till om ministern verkligen har träffat läkemedelsbranschen. Jag är mycket tveksam till det, för vi kan notera att regeringen visar en stor brist på intresse för hela branschen.

Fru talman! Det kanske är så att den moderata politiken slår igenom så väldigt starkt här, att ministerns alliansregering med den moderata politiken får ett otroligt starkt genomslag. Det är ju känt att Moderaterna redan 2006 tyckte att de framgångsrika branschprogrammen hade en antikverad syn på ekonomins utveckling. Känt sedan tidigare är att Moderaterna inte är forskningens vänner, att man helst av allt ser att våra sjukhus är privata och att man ska satsa mer på enkla arbeten som ska skapas genom sänkta skatter och sänkta löner.

När detta får genomslag i regeringspolitiken är det klart att inte life science-branschen blir en viktig fråga för regeringen över huvud taget. Det blir ingenting som man ska satsa på.

Life science är en kunskapsintensiv, högkvalitativ bransch, det vill säga raka motsatsen till det ministern och regeringen i sin dagliga verksamhet visar tydligt att man satsar på.

Life science är också en bransch som är ömsesidigt beroende av forskningen och sjukvården. De är nära kopplade till varandra. Det är viktigt att politiken lyssnar in, finns med och deltar i den diskussion som pågår. Det står i rak kontrast mot den moderata regeringspolitiken.

Fru talman! I lördags hade Folkpartiet riksmöte i Västerås. De har tydligen fått ett uppvaknande. Jag kan tycka att det är nog så sent, men okej, bättre sent än aldrig. De vill satsa 2 miljarder i olika stöd till forskning inom life science. Björklund uttryckte det så här: "De flesta förstår nog att det mesta av textilindustrin och leksakstillverkningen flyttats till låglöneländerna, men om samma sak även händer med vår forskning och de kunskapsintensiva företagen uppstår ju frågan vad vi ska leva av." Det kan man verkligen fråga sig. Jag hoppas att näringsministern hörsammar detta och omgäende börjar agera i frågan. Gör någonting för life science!

Anf. 15 MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Näringsministern säger: Vi talar med näringen. Det verkar vara något slags envägskommunikation eller också är det tjall på linjen. Det är uppenbart, för när man frågar näringsföreträdare säger de: Vi har ingen större kontakt med regeringen. Jag undrar vem som egentligen talar med vem. Kanske är det så att linjen är bruten någonstans.

Jag tycker, näringsministern, att när läget är som det är, jättestora uppsägningar är på gång i Lund, många högt kvalificerade forskare kommer att bli av med sina jobb, är det hög tid att man tar ett initiativ. Bjud in läkemedelsindustrin brett! Den har totalt sett ganska stora problem just nu. Sätt dig med dem! Engagera dig personligen i detta! Lägga det inte bara på någon politiskt sakkunnig eller en statssekreterare, engagera dig personligen i detta och gör det också på ett sätt så att man verkligen ser att regeringen gör någonting.

Det är lätt att komma hit och säga att man har en dialog. När vi frågar visar det sig att det är väldigt lätt att syna den bluffen. Sätt dig med dem och gå igenom vad som är problemet för näringen just nu! Vad kan vi som stat hjälpa till med? Ta med de fackliga organisationerna också! Det finns mycket, tror jag, som de kan bidra med i en sådan diskussion. Då visar ni, näringsministern, att ni tar hela frågeställningen på allvar. Alla kan inte jobba med städning i hushållsnära tjänster. Sverige måste ha högt kvalificerad forskning och en näringsstruktur som klarar av att bära in exportinkomster till oss för att vi ska överleva som välfärdsstat.

Vi höjde forskningsanslagen, säger näringsministern. Ändå lägger de forskningsintensiva företagen ned. Det är inte bara Astra Zeneca i Lund. I Lund har vi också ganska stora bekymmer därför att vi inte riktigt vet vad som ska hända med Ericsson. Också där kanske ett kommande svårt slag mot min stad. Både Ericsson och Astra Zeneca, som så att säga är klassiska, stora forskningsintensiva företag i Sverige, är just nu i gungning.

Jag tror att det finns en ideologisk skillnad mellan hur vi ser på saker och ting. Om jag ska prata nationalekonomi kan jag säga att det fanns en nationalekonom, en österrikare, som hette Joseph Schumpeter. Han lanserade teorin att kapitalismen utmärks av kreativ förstörelse. Då och då lägger företag ned, och det är inte någonting att göra åt det. Ur den här askan av företagen ska det resa sig någonting nytt, som en fågel Fenix på något sätt. Staten skulle egentligen inte göra så mycket. En del företag

lägger ned, andra startar. Så är det med det och man ska inte bry sig så mycket om det. Det verkar vara den teorin som näringsministern har anammat.

Mot det står en socialdemokratisk modell där vi försöker ta långsiktigt ansvar för Sveriges starka näringsgrenar med ett brett samarbete mellan stat, näringsliv och de fackliga organisationerna. Den strategin har varit oerhört framgångsrik för Sverige under decennier och, menar jag, har fört oss till den position som en stark industrination där vi i dag är.

Avrundningsvis, fru talman, är det två saker som jag skulle vilja att näringsministern gör. För det första: Ompröva nedläggningen av branschprogrammen! De behövs nu, särskilt för läkemedelsindustrin. För det andra: Sätt dig med näringen, med läkemedelsindustrin, gå igenom problematiken och se vad man kan göra tillsammans, stat, näringsliv och de fackliga organisationerna! Det behövs sannerligen också.

Anf. 16 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det verkar som om Socialdemokraterna har fått nya talepunkter. Nu är det Moderaterna som hindrar allt det goda som ska ske i en regering. Jag kan berätta att regeringens engagemang för den här industrin startade före de här tre interpellationerna. Det var nämligen så att Delegationen för samverkan inom den kliniska forskningen kom till som ett initiativ från mig och Lars Leijonborg. Det gjorde vi tillsammans. Det är ju många år sedan som detta sattes i gång.

Varför gjorde vi det? Jo, därför att vi ville förstärka just den här delen. Om ni som interpellanter väljer att inte se det som har skett är det klart att det har en politisk bakgrund. Ni vill inte se det. Sanningen är att den kliniska forskningen är det som den delegationen lyfte fram. Det var ju det som ni misslyckades med. Det är det som har dragits ned under den senare tiden. Det är, som man säger från läkemedelsindustrin, en viktig del för att vi ska kunna välja att etablera oss i Sverige.

Jag tycker att det är väldigt bra när vi nu ser det ökade samarbetet mellan SKL och Vinnova, som är vår myndighet, för att hitta bättre möjligheter på det här området. Det ni pratar om att ni tänker göra gjorde ni inte när ni satt i regering, men det är redan gjort med en alliansregering, trots Moderaterna, som ni nu tror stoppar allting.

Det som också är viktigt att säga är att det är klart att jag har kontakter med läkemedelsindustrin. Vi har kontakter med de globala företag som tittar på hur de olika miljöerna ser ut runt om i världen. Om Karin Åström menar att jag ljuger om att jag träffar dem tycker jag att Karin Åström måste ha några slags bevis för detta. Det är klart att jag har de kontakterna med dem för att också visa hur attraktivt Sverige är som investeringsland även på det här området.

De 5 miljarder i ökade anslag som vi har gett till forskning och innovation är naturligtvis otroligt viktiga. Jag tittade nyss på rankningen i Europa när det gäller innovationsklimat. Sverige toppar ju denna. Det är klart att det har spelat en roll att vi har tillfört ytterligare 5 miljarder.

Det som är viktigt att se, tycker jag, är att det som vi inte är tillräckligt bra på än är kommersialiseringen. Där har vi en utmaning att göra ännu mer och ännu bättre. Därför är återigen den kliniska forskningen ett sätt att förbättra kommersialiseringen av goda forskningsresultat.

De ytterligare 5 miljarderna är ju ett tillskott. Det är klart att man i olika forskningsmiljöer kommer att säga: Vi fick inte del av de tillskotten. Nej, därför att vi också ökar kraven när vi fördelar resurserna. Det är en tuffare konkurrens. Det är en tuffare konkurrens här hemma och det är en tuffare konkurrens också på Europeanivå. Jag vet ju att vi har många duktiga forskare som är beredda att ta upp den konkurrensen och som gör väldigt många goda insatser. Men vi har också varit mycket tydliga med att för att vi ska klara den tuffa, globala konkurrensen måste vi höja kvalitetskraven när vi fördelar forskningsresurserna. Då blir det också så att en del kommer att få mer och en del kommer att få mindre. Så ser det ut. Men det är inte en politisk uppgift för ministrar att säga att de där borde få forskningsresurser men inte de här. Det är forskningen själv och de granskningsorgan vi har som ska se till att de fördelas på ett bra sätt.

Jag tror väldigt mycket på Sveriges möjligheter här. Det gör jag därför att jag i mina samtal med läkemedelsindustrin – jag har naturligtvis inte pratat med allihop, så det går säkert att hitta någon som inte har fått träffa ministern – får höra att de är väldigt nöjda. De tycker att vi på olika sätt också möter deras önskemål och krav när det gäller det som behöver ske i Sverige för att vi ska vara ännu mer attraktiva. Finns det ytterligare idéer till det är det klart att jag är beredd att lyssna. Jag har inga problem med det. Kom inte och säg annat än att det har skett en hel del saker också innan de här interpellationerna lämnades in.

Anf. 17 TOMAS ENEROTH (s):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Historien upprepar sig. Det är en påfallande nöjd näringsminister som inte ser några bekymmer och tycker att allt är frid och fröjd, inte minst eftersom hon enligt egen utsago träffar globala företrädare för läkemedelsindustrin. Det är intressant att se vilka de är. Det är också intressant att konstatera att alla de små företag där framtidens jobb ska skapas inom medicinteknikbranschen och läkemedelsbranschen uppenbarligen inte får besök av näringsministern. De som jobbar på nationell nivå med ambitionen att växa i Sverige får uppenbarligen inte heller besök. Det är fråga om globala kontakter med stora multinationella företag.

Det är nog så viktigt, även om jag kan konstatera att det vi behöver satsa på i Sverige är att skapa förutsättningar för det som kan bli nästa Astra Zeneca eller nästa stora företag. Det kommer kanske inte att anställas fler i de stora företagen, men det kommer definitivt att anställas fler i de mindre och medelstora företagen. De har nu möjlighet att växa om vi satsar tillräckligt mycket på forskning, utveckling och innovationer. Det är den oron som Naturvetareförbundet och vd:n för Medicon Valley vädrar – över huvud taget från alla branschorganisationer.

Tidigare har vi sett att den spridning som kan ske av forskning och innovation med hjälp av en stark koncentration, kluster, av läkemedelsforskning och medicinteknisk forskning ger fler företag och fler möjligheter att utvecklas i Sverige. Den missar vi när regeringen så tydligt minskar ambitionsnivån och inte vill bidra till att öka satsningarna vare sig regionalt i Lund- eller Göteborgsregionen eller nationellt när det gäller att skapa branschprogram med en strategisk utveckling. Det är skillnaden med till exempel Storbritannien där Office for Life Sciences har skapats.

Jag blir frustrerad och besviken över att statsrådet är nöjd, och framför allt är jag starkt oroad över att vi inte ser att regeringen har någon som helst strategi för hur vi ska möta de kommande omstruktureringarna i läkemedelsbranschen som kommer att ske när patent går ut. Det behövs ett life science-program nu.

Anf. 18 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Vi ser vad ni har gjort. Problemet ligger kanske inte alltid i det ni har gjort. Det stora problemet är att ministern är frånvarande, att ministern inte deltar i direkt diskussion med branschen.

Sätt dig ned med branschen. Det är viktigt att du som minister faktiskt finns med där. Det är på det sättet man kan förebygga och gå in med både kortsiktiga och långsiktiga politiska insatser. Det är otroligt viktigt. Då är man också informerad.

Man behöver inte göra som i Lund. Vi fick information i torsdags vid vårt möte i näringsutskottet från Industrifonden. Industrifonden hade blivit snabbinkallad till Lund för att hitta spin-off-effekter från all forskning och utveckling som sker där. Sådana saker hade kunnat göras långt tidigare och verka förebyggande om ministern hade diskuterat och resonerat om vilka behov som finns och vad som kan göras bättre.

Gå in, ta ansvar och agera. Det är det som jag och mina kamrater kräver, och det är det som branschen också kräver.

Det är med kompetens och kunskap som Sverige ska konkurrera. Det är det absolut viktigaste vi har framför oss. Det ska inte vara som regeringen och ministern har valt att göra, nämligen att skattesubventionera en mängd tjänster – till och med så att min hund ska få gå ut och göra sina behov. Backa ordentligt. Gör om och gör bättre. Agera och var närvarande, ministern. Du har allt att vinna på det.

Anf. 19 MORGAN JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag är besviken på näringsministern i den här debatten. Jag hade hoppats att hon skulle ha tagit ett initiativ och sett att det är allvarligt när en stor verksamhet med 900 anställda läggs ned.

Om inte näringsministern var nöjd med det socialdemokratiska branschprogrammet för läkemedelsindustrin som vi startade under vår period kunde hon väl ha tagit initiativ för att göra ett eget branschprogram.

Det startar alltid med en aktiv dialog med industrin och fackföreningsrörelsen. Det är därför jag i den här debatten efterlyser en inbjudan till dem; göra det här offentligt, sitta ned med dem i rundabordssamtal. Utgå från att det finns bekymmer i stället för att vara liknöjd och säga att det har anslagits mer pengar hit och dit. När ni ser att det går baklänges måste ni agera.

Jag hade hoppats att näringsministern skulle ta ett sådant initiativ, men något sådant har vi inte fått i dag. Det är i stället denna liknöjdhet, att det är bra som det är. Visserligen lägger företagen ned, och visserligen går det baklänges, men hon tänker inte göra något ytterligare för att komma till rätta med situationen.

När det här beskedet kom skrev Sydsvenskan att det var ett dråpslag för 900 anställda. Längre bak i tidningen stod det att det var ett dråpslag för Lund.

Så långt ska man nog inte sträcka det här. Lund är en stark stad när det gäller forskning och utveckling med ett starkt universitet i botten. Det är inget dråpslag. Men man kan inte töja det här hur långt som helst. Förr eller senare kommer man att underminera också mycket starka forskningsmiljöer om detta inte tas på allvar. Vi har redan sett att hela konceptet med Medicon Valley i Öresundsregionen nu också är ifrågasatt.

Ompröva nedläggningen av branschprogrammet, näringsministern, och bjud in läkemedelsindustrin.

Anf. 20 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Låt mig först notera att Socialdemokratiska arbetarepartiet inte tycker att arbeten inom de hushållsnära tjänsterna är fina nog för det gamla arbetarepartiet. Det tycker jag att man ska notera.

Ni har av partipolitiska skäl valt att inte över huvud taget kommentera det som regeringen gör. Det är för att ni ska få det att låta som att det inte har hänt något. Det var efter en dialog med branschen som vi tillsatte bland annat Delegationen för samverkan inom den kliniska forskningen. Det är därför vi har höjt forskningsanslagen, och det är därför vi har prioriterat medicin och hälsa i de forskningsinsatser som görs nu.

Det var det här ni missade. Det var det här ni inte gjorde när ni satt i regeringen. Nu står ni här och säger att det händer så lite och att ministern inget gör, träffar inte någon och förstår inte detta. Vi stärker nu detta med hjälp av ökade insatser inom forskning och innovation. Det ska vara innovationsmiljöer där också den här sektorn kan ha tillgång till inkubatorer och allt vad som krävs för att vi ska gå från forskningsresultat till kommersialiserbara produkter. Det är därför vi får den kliniska forskningen att fungera igen. Ni gjorde inget åt detta. Det är bra att ni har vaknat. Det här var ett område som det verkligen behövde göras något åt.

Vinnova får ett utökat uppdrag som också omfattar den här sektorn. Vinnova är det organ som ska fungera också hos oss. Det är inte ministern som ska styra ute i landet – om det så handlar om fordonsindustrin eller läkemedelsindustrin. Mitt uppdrag som minister är att skapa bra, generella miljöer som är till gagn för inte minst den här sektorn.

Det är klart att det går att göra mer. Jag är naturligtvis fullt beredd att göra mer. Om det finns fler idéer från den här sektorn är jag beredd att lyssna på dem. Men det har hänt en hel del saker, och jag tror snarare att det är Socialdemokraternas dåliga samvete som gör att vi har den här interpellationsdebatten i dag.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2009/10:246 om näringslivets förutsättningar i Västerbotten

Anf. 21 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Ibrahim Baylan har frågat mig om vilka åtgärder jag avser att vidta för att stärka förutsättningarna för näringslivet i Västerbotten, om transportstödet till Volvo Lastvagnar i Umeå samt om initiativ till bygget av Norrbotniabanan.

Tillväxt och konkurrenskraft främjas framför allt av goda generella villkor för företagande och entreprenörskap. Därför genomför regeringen 172 insatser för jobb och företagsamhet under mandatperioden. Dessa insatser syftar till att det ska bli mer självklart, enklare och lönsammare att starta och driva företag i Sverige. Exempel på åtgärder är regelförenklingsarbetet, förbättringar av trygghetssystemen för företagare, satsningar på forskning och innovation, insatser för att stärka företagens tillgång till finansiering, sänkningar av arbetsgivaravgifter och egenavgifter med mera. Ett ytterligare exempel är nedsättningen av elskatten, något som bland annat näringslivet i Västerbotten har stor nytta av.

Bevakning och hantering av situationen beträffande varsel i olika branscher och i olika delar av landet hanteras med stöd av regionala samordnare, en metod som fungerar väl och som uppmärksammats av OECD.

När det gäller förutsättningarna i Västerbotten vill jag nämna regeringens strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder. Regeringen har genomfört drygt 140 åtgärder som tillsammans stärker landsbygdernas tillväxtpotentialer och attraktionskraft. Det handlar exempelvis om förändringar av strandskyddet, satsningar på enskilda vägar, bredbandsutbyggnad, satsningar på Sverige – det nya matlandet och turism.

Inriktningen för regeringens regionala tillväxtpolitik har sin tyngdpunkt i långsiktiga strategier kombinerat med ett starkt regionalt och lokalt inflytande. Det är genom egen kraft, byggd på de förutsättningar som kommuner och regioner själva har bäst kunskap om, som man kan skapa en långsiktig god jordmån för företag och därmed fler jobb.

Syftet med transportstödet är att kompensera för de merkostnader för transport som företag i de fyra nordligaste länen har. Principerna för stödet är mer till norr än till söder, mer till inlandet än till kusten och mer till de mindre företagen i förhållande till de större. Regeringen har höjt anslaget till stödet med 100 miljoner kronor sedan 2006, vilket ökat förutsättningarna särskilt för de mindre företagen i Västerbottens inland att växa.

Riksdagen beslutade i december 2008 om ramarna för utveckling av transportsystemet. Totalt omfattar ramarna 417 miljarder kronor fördelat på 200 miljarder för drift och underhåll av vägar och järnvägar samt 217 miljarder för investeringsåtgärder med mera. Regeringen slutbereder för närvarande förslaget till nationell plan för utveckling av transportinfrastrukturen för perioden 2010–2021 och länens förslag till regionala planer. Det går inte att föregripa denna process och i dag ge besked om enskilda projekt.

Utöver detta har regeringen 2009–2010 satsat närmare 11 miljarder kronor i en närtidssatsning på infrastruktur. Detta innebär för Västerbottens del rejäla förstärkningar, inte minst på E4 och E12 i Umeå, på stambanan mellan Boden och Umeå, på underhåll och bärighetsförbättringar samt på enskilda vägar. Detta är efterlängtade satsningar som tidigare regering utlovat delar av men aldrig någonsin genomfört.

Anf. 22 IBRAHIM BAYLAN (s):

Fru talman! Tack, fru näringsminister, för interpellationssvaret!

Interpellationen är föranledd av de alarmerande nyheter som kommer om utvecklingen av arbetslösheten i Västerbotten. Vi kunde läsa för några veckor sedan, närmare bestämt den 10 februari, följande i Västerbottens-Kuriren: ”Nästan 50 procent fler personer i länet var utan jobb under januari i år jämfört med samma månad förra året, det är fler än det varit på mer än tio år.”

Utvecklingen på den här fronten är naturligtvis oerhört oroväckande, för jobb och arbete är grunden för hela den samhällsmodell som vårt gemensamma samhälle bygger på. Vår generella välfärdsmodell bygger på att människor har ett arbete både för den egna försörjningen och för att kunna vara med och bidra med skattemedel för att kunna finansiera välfärden.

Därför är det naturligtvis oerhört oroväckande att allt fler människor blivit arbetslösa i Sverige och i detta fall i Västerbotten. Det är själva bakgrunden till att jag har ställt interpellationen. Förutsättningarna för jobb och arbete är A och O för utvecklingen också i Västerbotten.

Jag har under ett antal år nu, närmare bestämt fyra år, efterfrågat ett antal besked från regeringen, framför allt om transportsektorn. I vårt glesbefolkade land, särskilt i den norra delen av landet, är transportmöjligheterna och infrastrukturen väldigt viktiga förutsättningar för näringslivet i norra Sverige har ofta pekats ut, inte minst bygget av Norrbotniabanan, som en väldigt viktig förutsättning för långsiktig tillväxt och långsiktiga sysselsättningsmöjligheter.

Det här har blivit ännu mer aktuellt i dagarna sedan det har kommit besked om att det kommer att bli ännu dyrare, i alla fall enligt skogsbranschen, att transportera gods via vatten på grund av de förändrade kraven på den fronten. Då blir de alternativa transportvägarna viktiga.

Det är mot den bakgrunden som jag i fyra års tid har ställt den här frågan till regeringen. Vad har man för inställning till bygget av Norrbotniabanan, och när kommer ett besked om detta? Varje år när jag har ställt frågan har det hetat att det kommer ett besked om ett år. Jag har tidigare ställt frågan till näringsministern, och jag har ställt den till infrastrukturminister Åsa Torstensson. Något besked har dock inte kommit.

Nu är det exakt sex månader till nästa riksdagsval den 19 september, och det besked jag får av näringsministern är att det kommer besked senare.

Jag skulle ändå vilja ge näringsministern möjlighet att lämna ett besked om sin inställning. Före valet var näringsministern närmast förnärad när det fanns de som påstod att en borgerlig regering inte alls hade för avsikt att fullfölja bygget av Norrbotniabanan. Då var näringsministern närmast förnärad och sade att det inte alls stämde utan att man absolut skulle göra det. Men efter valet har det, som sagt, varit tyst.

Jag skulle vilja ge näringsministern möjlighet att här och nu redogöra för sin inställning till bygget av denna bana. Är det ett onödigt lyxbygge, som en del, framför allt moderater, har hävdats tidigare? Eller är det en nödvändig förutsättning för tillväxtpöjligheterna i norra Sverige och för en viktig del av vår basindustri?

Anf. 23 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Det har kanske inte gått Ibrahim Baylan förbi att det har pågått en global finanskris av sällan skådat slag som självfallet slår hårt när det gäller arbetslösheten. Sverige har ändå klarat sig relativt väl jämfört med många andra länder, om vi ser vad som händer i Europa, i Grekland, Spanien, Portugal och många andra. Tack vare att vi har skött den offentliga ekonomin är Sverige i ett mycket bättre läge. Dock har exportindustrin det fortfarande tufft, och det gör att vi måste fortsätta att jobba för att stärka den delen av vår ekonomi.

Det som är viktigt för Västerbotten är naturligtvis först och främst ett gott företagsklimat. Och har vi sänkt skatterna med 50 miljarder totalt för företagen spelar det också en roll för möjligheterna att överleva i en så här svår situation. Vi har tillfört extra resurser till Almi för att kunna klara den här delen. Vi har låtit företagen skjuta upp sina skattebetalningar. Allt detta har vi gjort för att de ska kunna överleva den svåra situation som finanskrisen har inneburit.

Det är den ena delen, att se till att det finns bra företagsvillkor.

Den andra delen är, precis som Ibrahim Baylan säger, bra infrastruktur. Det är intressant att det är just Socialdemokraterna och Ibrahim Baylan som tar upp detta, för när vi tillträdde fattades det 100 miljarder för den gamla planen.

Jag är lite överraskad över att Ibrahim Baylan inte vet hur planeringsperioderna är och hur planeringsbesluten går till. Möjligen beror det på att Ibrahim Baylan inte är så aktiv i riksdagen. Men det måste ändå vara klart att vi har en planeringsperiod som går ut nu och att det sedan ska fattas ett nytt beslut för den kommande perioden. Jag vet inte att någon annan information har gått ut i det sammanhanget.

När vi tillträdde fattades det 100 miljarder för den gamla planen. Det var protester i Burträsk och på många andra ställen i länet därför att det inte fanns några pengar till skötsel och underhåll. Ni sade bara en massa saker i planer, men ni tillförde aldrig motsvarande resurser. Vi håller på att städa upp efter er nu. Vi har tillfört resurser både i en närtidssatsning och långsiktigt så att vi kan komma i kapp.

Under lågkonjunkturen – vilket är viktigt – har vi kunnat både bygga enskilda vägar och sköta om det vägnät som vi har, men vi har också kunnat göra nödvändiga investeringar inte minst i Umeå. Umeå är en ort som har väntat länge på ett beslut om E4:an, och nu kan vi äntligen ta de första spadtagen och få det här att fungera.

Det är också viktigt att se när man nämner Norrbottenbanan: Det är klart att jag som Centerpartiets partiledare och riksdagsledamot från Västerbotten tycker att Norrbottenbanan är ett viktigt projekt. Men regeringen har inte tagit ställning i det sammanhanget.

Det är en sak som det är viktigt att konstatera, och Ibrahim Baylan kanske kan svara på det. Jag läste er egen budgetmotion, och där är Norrbottenbanan inte ens nämnd. Om man tycker att regeringen ska komma med ett besked i den frågan, innan man ens har behandlat den långsiktiga planen, är det anmärkningsvärt att man själv inte har nämnt Norrbottenbanan i sin egen budgetmotion. Det kan inte betyda annat än att Ibrahim Baylan nu talar som västerbottnisk riksdagsledamot utan att ha med sig partiet.

Det sista jag ville kommentera är arbetslösheten. De sänkta arbetsgi-
varavgifterna för ungdomar innebär 104 miljoner kronor i sänkta kostna-
der för kommunerna i Västerbotten. Det rör 3 000 unga i kommunen.
Detta vill ni ju ta bort! Det är alltså 3 000 unga som ska få besked av
oppositionen att man inte ska satsa på dem: De behövs inte utan ska ut i
arbetslöshet igen! Vad är det för signal? Om man tycker att det är viktigt
att få ned arbetslösheten, varför vill man då skicka ut dessa 3 000 unga i
Västerbotten i arbetslöshet igen – något som de är otroligt oroliga och
rädda för?

Svara på frågan varför vi ska straffa unga om nu arbetslösheten är så
hög!

Anf. 24 IBRAHIM BAYLAN (s):

Fru talman! Självbelåtenheten är oerhört stor hos näringsministern.
Om självbelåtenhet skulle lönas av väljarna skulle Centerpartiet ha haft
egen majoritet i Sveriges riksdag. Nu är inte situationen den. Tvärtom har
Centerpartiet en väldigt kärv situation i opinionen. Man skulle kunna tro
att detta kunde föranleda eftertanke och kanske till och med kursomlägg-
ningar.

En del påstår att detta beror på Maud Olofsson som partiledare. Det
tror inte jag. Jag tror att det i grund och botten beror på den politik man
för.

Man gick till val på en politik, och man fick många röster på den i or-
ter som Umeå, Lycksele och Vilhelmina, men efter valet har man haft
mer fokus på Stureplan i Stockholm. Detta har väljarna märkt. Det finns i
dag en stor besvikelse hos många centerpartister, och den förstår jag. Jag
förstår om de känner sig övergivna.

Anf. 25 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill be Ibrahim Baylan att hålla sig till ämnet. Debatten handlar
om infrastruktur.

Anf. 26 IBRAHIM BAYLAN (s):

Fru talman! Jag kommer till ämnet om talmannen låter mig komma
till ämnet. Det var ovanligt att talmannen avbryter just mig i detta medan
näringsministern ägnar sig åt mycket annat som inte hör till ämnet.

Det finns en stor besvikelse, och den förstår jag. En del av den hand-
lar naturligtvis om att man före valet exempelvis hörde näringsministern
säga att man skulle fullfölja bygget av Norrbotniabanan, medan hon efter
valet hittade tusen olika skäl att inte göra det. Ett av de skälen är att det
var stora underskott när man tog över. Sanningen är dock att det fanns 70
miljarder i överskott i statsfinanserna när näringsministern tog över.

Näringsministern påstår att jag inte känner till planeringsprocessen.
Jag har varit ordförande för riksdagens trafikutskott och kan detta i de-
talj.

Näringsministern påstår att det här kommer så småningom. Men rege-
ringen har förut aviserat planerna betydligt tidigare, och sedan har det
hela skjutits fram gång efter gång. Varför kan man bara spekulera om.
Naturligtvis kan det vara för att man i regeringen inte är riktigt överens
om detta.

Överskottet är 70 miljarder. Man har prioriterat skattesänkningar på nästan 100 miljarder. Det är klart att en regering hade kunnat prioritera helt annorlunda.

Vidare försvarar sig näringsministern med att säga att Socialdemokraterna inte har detta med i sitt budgetförslag. Det stämmer inte, näringsministern! Läs den infrastrukturmotion som vi har väckt i riksdagen! Där pekar vi ut Norrbotniabanan bland tre strategiskt viktiga investeringar för landet. Vi pekar också ut en alternativ finansiering av bygget av banan, till exempel lån från Riksgälden, för att man ska kunna fullfölja bygget. Detta finns dokumenterat i riksdagen. Näringsministerns förhoppningar stämde alltså inte. Jag kan också säga att hela vårt parti står bakom detta, för det var en partimotion.

Jag återkommer till min fråga som näringsministern markant försöker undvika: Vad är regeringens hållning? När kommer ett besked? Mandatperioden har ju snart gått ut. Om man nu sjabblar bort frågan är risken uppenbar för att Norrbotniabanebygget skjuts på framtiden, för det tar självklart oerhört lång tid att både projektera och sätta i gång bygget. Sjabbla inte bort detta, näringsministern! Lämna ett tydligt besked: Vad är regeringens hållning och inställning, och när kommer ett tydligt besked om att detta bygge fortsätter?

Anf. 27 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Också Ibrahim Baylan har fått nya talepunkter. En del är gamla, till exempel den om Stureplanscentern.

Jag vill bara beskriva att under den period som jag har fått vara ansvarig för landsbygdsfrågorna har vi genomfört 140 åtgärder för landsbygden. Sedan tänkte jag hämta lite inspiration från Socialdemokraterna och se va de har skrivit om landsbygdsfrågorna i sin budgetmotion. Jag kan konstatera att i hela deras budgetmotion finns ordet "landsbygd" inte ens nämnt! Vem tror att ett parti som inte ens kan stava till ordet "landsbygd" i sin egen budgetmotion kommer att lägga fram några skarpa åtgärder som räddar landsbygden?

Infrastrukturen är mycket tydligt kopplad till landsbygden. Jag har varit på många byakongresser, landsbygdsriksdagar och annat och haft diskussioner med byar runt om i landet om just infrastrukturen. Det var ju därför vi tillförde extra resurser till enskilda vägar. Vi har äntligen höjt anslagen till enskilda vägar – något som ni har dragit ned under årtal. Vi har äntligen höjt anslagen till skötsel, underhåll och tjälsäkring, så att vi nu har färre vägar än på länge med tjälskador på våren.

Man måste sköta vägnät. Man måste sköta järnvägsnät om de ska fungera. Men det har ni inte brytt er om.

Sedan säger Ibrahim Baylan att det fanns ett överskott i budgeten. Ni har ju själva skrivit att det fattas pengar i infrastrukturplanen! Det har ni själva beskrivit. Ni hade en långsiktig plan. Ni tog spadtag och beskrev vad ni skulle göra, men förslagen och satsningarna blir verklighet först när det finns pengar.

Därför säger jag att det vi nu håller på med är att försöka städa efter er och få ordning på infrastrukturnätet – både järnvägsnätet, vägnätet och bredbandsnätet – så att vi får en infrastruktur som håller ihop Sverige.

Nästa steg är den långsiktiga planen. Det beslutet ska tas nu under våren. Då kommer besked om de långsiktiga satsningarna för den kom-

mande tioårsperioden. Det är inget konstigt i det, och det är inget som borde överraska den som har varit ordförande i trafikutskottet. Det kommer alltså besked.

Sedan är det viktigt att se de investeringar som har gjorts på E4, på E12, på stambanan och på det som finns i Umeå. Jag var på invigningen, och jag kan konstatera att till och med det socialdemokratiska kommunalrådet Lennart Holmlund var glad över den borgerliga regeringens besked. Man har ju väntat på detta i hur många år som helst och fått löften av den ena socialdemokratiska infrastrukturministern efter den andra, men det har aldrig skett något. Nu när vi har en borgerlig regering har vi möjlighet att vara med och påverka, och det är klart att jag också har varit med och påverkat detta. Nu kan vi ge dessa viktiga besked till umeborna.

Det är möjligen på grund av dåligt samvete som Ibrahim Baylan vill höja tonläget och kräva besked och kräva besked om andra projekt. Jag tror att vi har en väldigt hög trovärdighet i Västerbotten om man tittar på hur mycket infrastruktursatsningar vi gör.

Jag fick faktiskt inget svar på frågan hur höjda arbetsgivaravgifter för unga skulle kunna leda till att arbetslösheten inte påverkas. Jag fick inget svar på det. Om nu arbetslösheten är ett stort problem, vilket Ibrahim Baylan tar upp, är det ju jättekonstigt om man vill ta bort 104 miljoner från kommunerna och att dessa 3 000 unga nu ska kastas ut i arbetslöshet. Jag tror att de vill ha ett besked.

Jag tror också att de 3 000 företag som har fått 20 miljoner i sänkta egenavgifter vill ha ett besked från Ibrahim Baylan. Jag tror också att de landsbygdsbor som vet att Ibrahim Baylan tänker samarbeta med Miljöpartiet, som ju vill höja bensinskatten med 2 kronor, vill ha ett besked. Det är alltså många västerbottningar som vill ha besked om hur vi ska utveckla näringslivet i Västerbotten.

Anf. 28 IBRAHIM BAYLAN (s):

Fru talman! Det är helt uppenbart att Maud Olofsson försöker prata om allt annat än själva sakfrågan. Jag har en teori om varför det är på detta vis. Jag tror inte att Maud Olofsson i grund och botten har backat från sitt vallöfte. Däremot är det kanske lite bekymmersamt att få igenom det i regeringen.

När riksdagen senast tog ställning till Norrbotniabanan, under riksdagsåret 2003–2004, fanns det ett parti som kraftfullt motsatte sig förslaget. Jag läser i den motion som Moderata samlingspartiet den gången skrev. Man skrev att man kraftfullt motsatte sig bygget av Norrbotniabanan.

Jag tror att det är det som är Maud Olofssons stora bekymmer. Det är inte Socialdemokraterna. Det är inte de stora överskott som vi lämnade över. Man kunde faktiskt ha prioriterat att fortsätta bygget av Norrbotniabanan. Men det gjorde man inte, för man valde skattesänkningar.

Maud Olofsson! Jag är inte här för att hålla på med pajkastning. Är det någonting vi kan göra tillsammans för att se till att övertyga moderater i regeringen och för att se till att man kan fullfölja det här bygget? Detta är oerhört strategiskt viktigt för de norra delarna av Sverige, för Sverige som nation och för våra möjligheter att exportera mycket av de naturtillgångar som vi har i de norra delarna av Sverige.

Prot. 2009/10:91
19 mars

Svar på
interpellationer

Jag sträcker ut en hand, Maud Olofsson. Vi har tydligt deklarerat. Vi har tydligt motionerat i riksdagen. Vi har också tydligt anvisat en alternativ finansiering för detta byggande. Det avslogs av den borgerliga majoriteten med hänvisning till att man skulle återkomma senare. Man har hela tiden sagt att det kommer nästa år. Och nu är vi ett halvår före nästa val.

Då säger Maud Olofsson här att det kommer om några veckor. Okej, då sträcker jag ut en hand, Maud Olofsson. Är det någonting vi kan göra tillsammans för att se till att sätta tryck på det stora regeringspartiet, så att man medverkar till detta? Eller är frågan av den arten att den är förlo-rad? I så fall ska du ärligt medge det i stället för att försöka slå blå dunster i ögonen på väljarna.

Anf. 29 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag förstår inte att Ibrahim Baylan säger att jag försöker undvika sakfrågorna. Är inte sakfrågorna för Västerbotten, sysselsättningen och den delen infrastruktur, landsbygdsutveckling, företagsåtgärder, elskatter, transportstöd och arbetsgivaravgifter för unga? Är det inte det? Vad handlar det om?

Det är ju helheten av politiken som avgör Västerbottens framtid. Jag och den övriga regeringen har kunnat ge ökade resurser till kommunerna, kunnat sänka arbetsgivaravgifter och egenavgifter för företagen och kunnat se till att de unga har större möjligheter att få sysselsättning. Vi har gjort satsningar på infrastrukturen. Det handlar om satsning på forskningsmiljöer, sänkta elskatter och förbättrat transportstöd. Det är klart att det påverkar Västerbotten.

Därför blir jag jätteöverraskad när Ibrahim Baylan säger: Jo, men det enda som vi ska prata om är Norrbotniabanan.

Norrbotniabanan är extremt viktig för att man ska få en bra infrastruktur. Men det är också de satsningar som vi nu har gjort i Umeå. Det är också de satsningar som vi gör på enskilda vägar, så att skogsnäringen kan få ut sin skog från de olika skogsområdena.

Det är också viktigt att se att transportstödet – som jag förändrade när jag tillträdde och som jag ökade anslagen till – har gett nya möjligheter för de små företagen i Västerbottens inland att faktiskt konkurrera på ett bättre sätt.

Då har Socialdemokraternas tal hela tiden varit: Ja, men det drabbar Volvo Lastvagnar.

Ja, men jag prioriterar de små företagen. Sedan får Volvo Lastvagnar finna sig i att det blir något mindre i transportstöd till Volvo Lastvagnar. Det är också det som EU-kommissionen har krävt av oss. Men det är viktigt att se att de små företagen har fått ett mycket bättre läge.

Sedan kan jag konstatera att Ibrahim Baylan väljer att inte svara på frågan om ungdomarna. Vad tänker ni ge för besked till Västerbottens ungdomar, de 3 000 som nu ska kastas ut i arbetslöshet? Vad tänker ni ge för besked till alla de företag som fått sänkta egenavgifter och till glesbygdsborna som kan förvänta sig höjda bensinskatter när ni ska regera med Miljöpartiet?

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 30 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Eva-Lena Jansson har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder för att Riksrevisionen ska få granska verksamheten i Posten Norden AB. Vidare har interpellanten frågat om jag avser att vidta åtgärder för att Riksrevisionen ska få granska samgåendet mellan före detta Posten AB och Post Danmark A/S.

Jag har i denna kammare för lite mer än ett år sedan redan besvarat den första av Eva-Lena Janssons frågor. Ingenting i sak har ändrats, så jag upprepar mitt svar från förra året.

Jag har inte några principiella synpunkter på Riksrevisionens önskan att granska Posten efter samgåendet. Jag anser att Riksrevisionen i sin roll fyller en viktig funktion. Den svenska Riksrevisionen utgör en del av riksdagens kontrollmakt, och uppdraget bestäms till både omfattning och inriktning enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Svaret var, och är, att det inte är jag eller regeringen som bör agera i frågan, utan det är riksdagen som genom lagen avgör gränsdragningen för Riksrevisionens granskningsrätt.

När det gäller Eva-Lena Janssons andra fråga är mitt svar att Riksrevisionen, som är en myndighet underställd riksdagen, själv har att avgöra huruvida man kan och vill granska själva affären och samgåendet mellan Posten AB och Post Danmark A/S.

Anf. 31 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Tack, Maud Olofsson, för svaret på interpellationen, även om jag tycker att det saknas lite information!

Bakgrunden till min interpellation är att Posten Norden är ett stort statligt bolag med stora värden, många anställda och en viktig verksamhet som riksdagen har all anledning att ha god insyn i.

Inför det tänkta samgåendet mellan Posten i Sverige och Post Danmark uppmärksammade Riksrevisionen, i ett brev daterat den 24 oktober, näringsminister Maud Olofsson på det faktum att Riksrevisionen inte längre skulle kunna granska verksamheten, detta beroende på att Sverige inte längre skulle ha något bestämmandeinflytande över verksamheten.

Därmed upphörde Riksrevisionens rätt att också förorda revisorer i det statliga bolaget. Riksrevisionen föreslog i brevet till näringsministern att det i bolagsordningen för det nya svensk-danska moderbolaget Posten skulle anges att Riksrevisionen får granska verksamheten i bolaget och förorda revisorer. Det är något som näringsministern har avstått från att göra.

Näringsministerns svar till Riksrevisionen är daterat den 12 maj 2009 – det kom efter att vi hade haft en interpellationsdebatt här i riksdagen, den interpellationsdebatt som Maud Olofsson hänvisar till. I svaret hänvisar näringsministern till att det är lagen om revision av statlig verksamhet som ska avgöra vilka bolag som Riksrevisionen får granska.

Alla lagar som stiftas i riksdagen går att ändra. Den här regeringen, precis som många andra regeringar, fru talman, har lagt fram lagförslag och lagt fram förslag om ändringar, vilket Maud Olofsson har avstått från att göra i den här frågan.

Jag pekar också i min interpellation på att Riksrevisionen tidigare har valt att granska hur regeringen skött utförsäljning av andra statliga bolag. Och vi vet att Riksrevisionen har velat granska även den här frågan. Man har velat se på affärsmässighet, struktur och inflytandefrågor i det samgående som har skett mellan Posten i Sverige och Post Danmark.

Andra aspekter för granskning är möjlighet till ägarstyrning utifrån att varken den svenska eller den danska staten har eget bestämmande-inflytande över bolaget längre.

Vi vet till exempel, med tanke på regeringens oförmåga att styra Vattenfall, att det är viktigt att granska huruvida man klarar av att ha den här ägarstyrningen.

Nu har den här regeringen, via Maud Olofsson, valt att inte ha en insyn. Min fråga är: Varför? Varför väljer regeringen att avstå? Varför väljer man att inte lägga fram ett lagförslag eller göra ändringen i bolagsordningen för Posten Norden? Varför valde man att avstå? Det kan jag inte få svar på.

När det gäller möjligheten att göra det här vill jag säga att regeringen hade all tid i världen inför samgåendet, men man valde att avstå.

Efter samgåendet är det faktiskt omöjligt för Riksrevisionen att ta del av information från det nya bolaget. Och eftersom det är ett nytt bolag äger de också all tidigare information som tillhörde Posten AB, det svenska bolaget. Därmed kan man inte komma åt att granska den verksamheten, som skulle ha varit viktig att granska.

Jag vet inte orsaken till att regeringen, som jag uppfattar det, försöker begränsa Riksrevisionens möjlighet att granska det här stora bolaget. Vi vet nu att det nya Posten Norden har annonserat att man ska säga upp 2 000 anställda. Vad beror det på? Man hänvisar till att det är en minskad mängd brev, men det kan också hänga ihop med att det danska bolaget kanske hade med sig sämre intäkter. Man kanske har en helt annan budget. Man kan ha vissa problem med ekonomin. Det kan vi inte få reda på nu i och med att den här granskningen har försämrats.

Fru talman! Jag skulle gärna vilja ha reda på anledningen till näringsministerns passivitet när Riksrevisionen ändå pekade på att det skulle uppstå problem med den här granskningen.

Anf. 32 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Fru talman! Jag har lite svårt att förstå vad den här saken handlar om. Jag tycker att jag har svarat på den här frågan en gång förut. Jag har beskrivit att det är Riksrevisionen själv som avgör om man vill granska oss eller inte. Den försäljningsprocess som vi har haft kring det här får man väl granska. Det är Riksrevisionens uppdrag att bestämma det själv.

Jag tycker att jag har gett besked i den frågan. Vi uppskattar ju bara att Riksrevisionen är med och granskar och att man har synpunkter, råd och anvisningar. Det gör man på andra bolag, och det gör man i det här sammanhanget också.

Jag har lite svårt att förstå själva diskussionen och själva frågan. Möjligen antyds det att Socialdemokraterna är missnöjda med samgåendet, men det har jag inte hört så hemskt mycket om under debatten.

Jag tror snarare att samgåendet mellan Post Danmark och Posten Sverige är en förutsättning för att vi ska kunna klara postservicen framöver. Samgåendet har gått bra. Vi ser att det fungerar väl. Det är väldigt små komplikationer i samarbetet.

Det var en bra sak att slå samman dem. Det är ett sätt att också klara konkurrenskraften framöver. Det är väl bra om Riksrevisionen har ögonen på det.

Anf. 33 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Det är intressant att näringsministern väljer att avstå från frågan som jag försöker få svar på, varför regeringen inte vill att Riksrevisionen ska få möjlighet att granska. Det är självklart att Riksrevisionen själv avgör vad man vill granska. Men om det inte finns praktiska möjligheter att genomföra denna granskning innebär det per definition att man hindras.

Regeringen har aktivt medverkat till att Riksrevisionen inte kan fortsätta granska. Man har gjort det genom att inte göra förändringarna i bolagsordningen för Posten Norden. Man har inte lagt fram ett lagförslag som gör det möjligt för Riksrevisionen att fortsättningsvis granska även statliga bolag som staten inte har bestämmande inflytande över, till exempel Posten Norden där Sverige har 50 procent bestämmande inflytande.

Riksrevisionen har i sin verksamhetsplan lagt fram ett förslag till ändring i just den här lagen. Utgångspunkten ska vara att när det gäller den rättsutredning som under 2009 genomförts av Riksrevisionens mandat ska en framställan till riksdagen kunna lämnas senast den 1 november 2010.

Den frågan kommer riksdagen sedan att kunna få hantera. Det som är märkligt är att inte regeringen själv har agerat. Maud Olofsson anser i sitt svar att det är riksdagen som ska lägga fram förslag om lagar. Självklart. Vi motionerar och lägger fram en massa lagförslag. Problemet är att regeringen i den här frågan inte lyssnar på oss från oppositionen. Men regeringen har själv möjlighet att lägga fram lagförslag och hade kunnat undvika den här situationen.

För mig känns det som att man försöker mörka vad det nu finns i den här affären och i det här samgåendet som kanske inte är så bra. Jag har ingen aning om hur det ser ut. En konkret sak som jag har sett i samgåendet mellan Posten Sverige och Post Danmark är att antalet män i ledningsgruppen utökades. Det blev ännu fler. Jag tror att det är en kvinna i ledningsgruppen på tolv personer.

Vi vet inte hur det ser ut med bonussystem etcetera, och vi vet inte vad bakgrunden är till att de 2 000 anställda inom Posten ska få sluta. Det är häpnadsväckande i sig att 2 000 jobb försvinner i Sverige. Det har regeringen inte ens orkat gäspa åt.

Man kan fundera på vad det är i det här som man har velat dölja. Jag tycker att det är viktigt att Riksrevisionen ska kunna granska ett av våra största statliga bolag. Om man nu förvägras göra det och regeringen aktivt bidrar till att inte göra något åt det har regeringen ett ansvar.

Varför valde regeringen att inte göra den här förändringen i bolagsordningen? Och varför har man inte lagt fram ett lagförslag? Det har fortfarande Maud Olofsson försökt undvika att svara på, tycker jag.

Jag hoppas att hon kan försvara varför man har varit så passiv, men jag är inte riktigt säker på att jag kommer att få något svar, fru talman. Men jag hoppas.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2009/10:278 om upprustning av Västerdalsbanan

Anf. 34 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Lena Olsson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att Västerdalsbanan ska bevaras och utvecklas i framtiden och vilka åtgärder jag avser att vidta för att även landsbygdskommuner med så kallade lågtrafikerade banor kan försäkras en inriktning där dessa banor bibehålls och utvecklas.

Västerdalsbanan som går från Borlänge via Repbäcken till Malung är ett stråk av vikt för godstrafiken och har även betydelse för persontrafik och viss turisttrafik. Förstärkningsåtgärder för att öka bärigheten genomfördes under åren 2003–2004, och 2007 startade Banverket anpassningsarbeten på Västerdalsbanan för att kunna införa ett fjärrstyrt trafikstyrningssystem.

Arbeten sker löpande längs hela den drygt 13 mil långa banan från Repbäcken till Malung och beräknas tas i bruk i oktober 2010. En vinst med det nya signalsystemet är att man ökar kapaciteten, säkerheten och tillgängligheten på banan.

Regeringen presenterade under hösten 2008 att 417 miljarder kronor ska avsättas för infrastrukturåtgärder under perioden 2010–2021. Trafikverken har utifrån de givna ekonomiska ramarna kommit fram till det förslag till nationell plan för transportsystemet som de lämnat till regeringen.

Nu bereds förslaget i Regeringskansliet och även andra underlag. Till exempel länsplaneförslagen som regionerna har lämnat kommer att ingå i beredningen. Det är möjligt för länen att i länsplanerna bidra till järnvägsåtgärder som till exempel upprustning av järnvägsnätet.

Den slutgiltiga nationella planen och regionernas ekonomiska ramar har regeringen för avsikt att fastställa under mars–april 2010. Därför vill jag inte föregripa beredningsprocessen och uttala mig om satsningar på enskilda järnvägsobjekt.

Utan att föregripa beredningen och bedömningarna som ska göras eller beslutet som ska fattas vill jag ändå då det gäller lågtrafikerade järnvägar framhålla att regeringen i infrastrukturpropositionen *Framtidens resor och transporter* gjorde bedömningen att delar av det lågtrafikerade järnvägsnätet kan ha en viktig funktion som matarlinjer till de större stråken.

I infrastrukturpropositionen fastslogs att Banverket i samråd med övriga transportmyndigheter och regionala organ ska analysera vilka av dagens lågtrafikerade banor man utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv bör överväga att rusta upp till högre standard och för vilka banor standardhöjande åtgärder inte krävs för att upprätthålla funktionen. Jag

kan nämna att utredningen om lågtrafikerade banor är i slutskedet och ska presenteras för trafikverkens ledning under april 2010.

Prot. 2009/10:91
19 mars

Anf. 35 LENA OLSSON (v):

Fru talman! Jag får tacka ministern för svaret som var ganska långt men som jag ändå inte tycker säger så mycket. Det är utredningar på gång, planer på väg in som ska behandlas och så vidare.

Jag bor i orten Malung, och det här är en bana som sedan länge har blivit mer eller mindre misshandlad. Man har gjort små justeringar av banan och gjort en del investeringar för bärigheten. Det är en väldigt dålig kvalitet på banan. Det var också fråga om att man skulle sätta ned hastigheten.

Den här banan hotas rent långsiktigt av nedläggning. Det är inte bara den här banan utan också andra som ligger i farozonen.

När det gäller Västerdalsbanan har vi norra Europas största vinteranläggningar där uppe. Det är en näring. För vår del är det en basnäring. Det ingår också resor till den näringen. Det blir persontrafik.

Det som är angeläget är att den rustas upp så att den blir konkurrenskraftig. Länsplaner och sådant i all ära men prio ett är Dalabanan. Det har jag ingenting emot, men det får inte bli så att de som matar Dalabanan får ett undermåligt underhåll. Det har varit ett undermåligt underhåll på den här banan länge.

Vi har också som bekant ett väldigt tryck på väg 71 som resulterar i att man inte bara måste ta miljöhänsyn utan också ta in trafiksäkerhetsaspekten. 71:an är en av landets mest olycksdrabbade vägar.

Nu har man gjort en förstudie i regionen med EU-medel. Bansträckningen från Rågsveden upp till Malung är av väldigt dålig kvalitet och skulle behöva en upprustning. Det är väldigt viktigt. Därför lyfter jag upp den här frågan som en nationell angelägenhet.

Kalkylerna håller ju inte. Vänsterpartiet har i sin budget en speciell post på nästan en miljard om året för lågtrafikerade banor. Regeringen räknar inte på samma sätt. Man anser att lågtrafikerade banor ingår i underhållet.

Jag vill höra ministerns svar på detta. Det är ju viktigt för basnäringen som grundar sig på att det kommer mycket turister.

Vi har ett stort sågverk med ca 100 anställda i Fiskarheden. Där går 58 lastbilar ut och 65 lastbilar in per dygn. Det är ett hårt tryck på vägarna. Man nöter ut dem.

Anf. 36 JAN LINDHOLM (mp):

Fru talman! Vi står inför viktiga systemval. Jag vill kort presentera en vision för infrastrukturministern.

I Sälenområdet finns det redan i dag närmare 90 000 sängar att sova i om man räknar in privatägda fritidshus som tämligen regelbundet hyrs ut till turister. Det kommer att bli många fler under de närmaste åren – 30 000 finns i pipeline, sägs det.

Under vinterhalvåret byter sängarna gäster nästan varje helg. De flesta åker bil till och från området. Tyvärr medför den anhopningen av trafik många olyckor. I hela landets vägnät, inte bara i Dalarna, var det 16 dödsolyckor förra året under sportlovsveckan.

Svar på
interpellationer

Västerdalsbanan är därför inte en angelägenhet bara för Dalarna, vilket jag tycker att ministern antyder i sitt svar. I första hand är det faktiskt en nationell angelägenhet.

Vilket annat område i Sverige med så stora trafikvolymmer saknar en järnvägsförbindelse? Jag tror inte att man kan hitta något exempel som ens kommer i närheten, utom möjligen Gotland på somrarna. Men där fyller ju båttrafiken samma funktion som tågen skulle kunna göra i det här området.

Om regeringen inte redan har fått det kommer man inom kort att på sitt bord få en ansökan om att bygga en stor flygplats i Sälenområdet – en stor flygplats med möjlighet att ta emot de största flygmaskiner som finns. Det är ett ingrepp i fjällnaturen som kan jämföras med att bygga ett oljeraffineri på västkusten. Det sätter frågan om systemval på sin spets i skuggan av klimatfrågan.

Är det en hållbar infrastruktur vi ska satsa på eller ska vi fortsätta att bygga utan hållbarhet tills vi stupar och samhället bryter samman?

Se möjligheten, Åsa Torstensson! Rusta upp den befintliga banan till högsta standard. Bygg ut den fram till ett hotellnära läge, till exempel vid Lindvallen. Bygg en stor stationsbyggnad med restauranger, kaféer och all tänkbar service. Förse den med linbanor till lämpliga platser i området runt omkring, till backar och övernattningsmöjligheter. Se sedan till att utrusta ett eller flera specialtåg för semestrande fjällturister och skapa ett system där bagage kan checkas in från avreseplatsen – kanske någon annanstans i världen – ända fram till hotellet i fjällområdet.

Naturligtvis ska man också bygga ut en bra infrastruktur för framtidens elbilar så att de som inte bor alldeles i närheten har den möjligheten och de uthyrningsfirmor som etablerar sig i området törs satsa på den senaste modernaste tekniken.

Hundratusentals svenskar besöker Sälenfjällen varje år, och fler blir det. Antalet besökare från andra länder växer i allt snabbare takt. Genom att göra de rätta valen skulle vi kunna skapa ett skyltfönster för klimatanpassning, ett skyltfönster för hållbar teknik, för framtidsbilder och inte minst för ett framtidshopp och något positivt ur infrastruktursynpunkt.

Det går att spara många människoliv genom att skapa ett alternativ som är så attraktivt att de flesta väljer bort bilen och i stället tar tåget när de ska besöka fjällvärlden.

Att visa att detta är möjligt skulle bidra till en omställning som vi ändå måste göra. Det handlar mycket om psykologi om vi ska klara det.

Att en upprustning och förlängning av Västerdalsbanan dessutom skulle bidra till att flytta mängder av långväga lastbilstransporter från väg till järnväg, inte minst från sågverken som vi hörde Lena berätta om, gör det hela ändå attraktivare.

Min önskan är att regeringen vågar se längre än, som jag uppfattar ministrarnas svar, till att lappa och laga för de akuta behoven.

Anf. 37 SVEN BERGSTRÖM (c):

Fru talman! Det är frestande för en ledamot i trafikutskottet att kasta sig in i den här typen av debatter. Det är glädjande att vi är så många som är engagerade i trafikfrågor i allmänhet och regionala tågbanor i synnerhet. Jag hoppas att det inte bara är för att det är valår.

Jag hoppas att det är ett bestående intresse. Under den förra mandatperioden såg vi att det är mycket ord när det gäller att satsa på järnväg, men när det kommer till att anslå pengar är intresset inte alltid lika stort.

Den europeiska järnvägsunionen konstaterade för bara några år sedan att Sverige har varit sämst i klassen i Europa på att sköta järnvägarna. Då har det naturligtvis byggts upp ett jättelikt berg av behov av bättre underhåll, mer satsningar och mer pengar för att vi ska ta itu med det eftersatta underhållet.

Det är bra att intresset nu är stort på alla håll.

Jag antar att ministern kommer in på att det har gjorts betydande höjningar av anslagen till järnvägssidan. När det gäller drift och underhåll har anslagen höjts med ungefär en tredjedel jämfört med hur det var under den förra mandatperioden. När det gäller nyinvesteringar är det en fördubbling i satsningar under den här mandatperioden på järnvägssidan.

Det är glädjande, och det är jättebra. Men det illustrerar också att det är ett jättelikt behov. Det handlar inte bara om Västerdalsbanan. Jag kan räkna upp banor runt om i landet. På ministrerns hemmaplan har vi Bohusbanan. Vi har Karlsborgsbanan, vi har Inlandsbanan, för att inte tala om min hemmaplan där vi har Dellenbanan mellan Hudiksvall och Ljusdal. Där ligger rälsen kvar, men trafiken har varit nedlagd ett tag och vi är många som hoppas och tror att det inom ett antal år, fem eller tio kanske, kan bli möjligt att återuppta trafiken. Det är uppenbart att med den miljö- och klimatsituation vi har i världen och i Sverige kommer järnvägen att spela en allt viktigare roll.

Sjöfart och järnväg kommer att spela en allt viktigare roll i takt med att miljö- och klimatintresset växer. Vi ser att det är alldeles nödvändigt att minska de utsläpp som vägtrafiken orsakar. Det finns inga andra alternativ kända i dag än att kraftfullt satsa på järnvägstrafik och sjöfart och sådant som inte innebär så stor belastning på miljön.

Det är välkommet att engagemanget för Västerdalsbanan och andra banor växer. Vi ska värna om alla de regionala banor som finns.

Jag brukar drista mig till att säga att den dag måste vara förbi när vi lägger ned en enda meter järnväg i det här landet. Det gäller att hitta möjligheter att bevara och rusta upp de delar vi har kvar. Jag är övertygad om att Västerdalsbanan är ett angeläget projekt.

Jag vet att Region Dalarna med Anders Ahlgren i spetsen jobbar aktivt tillsammans med kommunerna för att hitta modeller för att ha kvar Västerdalsbanan, rusta upp den och kombinera den med smart busstrafik för att upprätthålla trafiken.

Vi har, som Jan Lindholm och Lena Olsson har varit inne på, en enorm turistpotential runt Sälenfjällen.

I samband med Vasaloppet såg vi att biltrafiken kan korka igen vägarna så att det blir kaos. Tusentals åkare kom för sent till Vasaloppstarten på söndagsmorgonen på grund av att trafiken fungerade så undermåligt. Då är järnvägen en potential som vi måste använda.

Jag ansluter mig till alla dem som tycker att det här är ett angeläget projekt. Jag utgår från att regeringen också tar det här på största allvar och anstränger sig för att hitta modeller nu när åtgärdsplanen står för dörren så att vi kan komma till skott med en kraftfull satsning.

Anf. 38 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Tack för engagemanget för järnvägsinvesteringar i stort. Det uppskattar jag verkligen; det har inte alltid varit så.

Lena Olsson tycker inte att jag svarade på frågan. Jag svarade i allra högsta grad på frågan med just det som Lena Olsson efterfrågar.

De investeringar som görs nu är ganska avgörande för att Västerdalsbanan ska fungera.

Västerdalsbanan har i dag ett signalsystem som är svårt att förnya, och det är dyrt att underhålla. Ni som åker tåg känner till alla utrop när man skyller på signalsystemet som inte fungerar. Investeringar i ett nytt signalsystem ökar kapaciteten, ökar säkerheten och ökar tillgängligheten på banan. Det är ganska grundläggande förutsättningar just för att Västerdalsbanan ska kunna ta nästa steg i att vara en säker och intressant bana för, i detta sammanhang, godstrafiken som har ett stort behov av effektiva transporter och en logistik som fungerar.

Detta är ett pilotprojekt som, vilket kan te sig konstigt, man följer i ett europeiskt sammanhang mycket noga eftersom vi ska införa nya ERTMS-system på järnvägen och järnvägsinfrastrukturen i EU just för att det ska vara smidigt och tillmötesgå godstrafikens behov av att järnvägstransporterna blir effektiva. Det är de inte i EU. Där prioriterar man persontransporterna.

Detta är en investering som påbörjades 2007, och man räknar med att det ska kunna tas i bruk i oktober 2010.

Det här är samma moderna system som man under hösten kommer att ha på Botniabanan. Det är naturligtvis oerhört intressant och avgörande för att den grundläggande kapaciteten ska fortsätta fungera i ett sammanhang.

Här i debatten har man lyft fram järnvägen generellt. För första gången har vi gjort det arbete och åstadkommit den process som framför allt Jan Lindholm efterlyser. Vi låter den regionala nivån få ett stort ansvar och en stor delaktighet av den anledningen att man där kan identifiera vad som behöver prioriteras i förhållande till vilket näringsliv som man ser är på väg att utvecklas. Här är det i allra högsta grad turismen och turistindustrin i sig som naturligtvis har varit den givna verksamheten förutom oerhört traditionell näring som finns i dessa områden.

Region Dalarna har mycket tydligt i det underlag och det strategiska arbete som ligger som underlag för de nationella planerna pekat ut persontrafiken för att fånga upp det kollektiva resandet i syfte att minska vägtransporterna till våra turistanläggningar. Där har man gjort sina prioriteringar på Dalabanan.

Vi kan alla räkna miljarderna som behövs till nyinvesteringar och till reinvesteringar i järnvägsnätet. Region Dalarna har varit med och gjort denna prioritering i syfte att minska trafiken.

Anf. 39 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret och alla er andra som har backat upp när det gäller Västerdalsbanan. Min fråga gäller lågtrafikerade banor över huvud taget.

Visst har man investerat i det nya trafiksystemet ERTMS, och man har utsett Västerdalsbanan som provbana. Men då vore det också angeläget att man gör investeringar i den bana där tågen ska gå eftersom den är undermålig enligt den undersökning som man har gjort. Det gäller sträckan Rågsveden–Malung. Där behöver man investera. Här handlar det om att man ska kasta ut ca 80 miljoner på ett nytt system när underlaget på banan där tågen ska gå är undermåligt. Jag vill göra ministern uppmärksam på hur det ser ut i dag.

Jag vet också vilka prioriteringar som länet gör. Jag vet också att denna bana är ett riksintresse för godstrafiken. Den hängde på gårdsgården för några år sedan när man tänkte ta bort banan som ett riksintresse. Efter påverkan tog man tillbaka det. Banan är hela tiden i riskzonen, och det verkar inte som om den ena vet vad den andra gör. Men om man slänger ut 80 miljoner på detta nya system måste man se till att tågen kan åka på banan eftersom kvaliteten på banan brister.

Vi önskar också en elektrifiering för att man ska kunna använda motorvagnar som går på elektricitet.

När det sägs att banan är en angelägenhet för godstrafiken tänker man på varor. Det är svårt att få turismen betraktad som en näring över huvud taget. Jag vet inte hur länge jag har arbetat med dessa frågor. Men det är en näring som har stor betydelse för Sverige, och den växer hela tiden.

Vänsterpartiet vill att vi utvecklar denna bana ända upp till Sälen och helst över Trysil på den norska sidan och ned till Gardermoen. Det är fullt möjligt. Det gjordes en stor utredning som kom fram till det. Jag tror att det var 1996. Jag har försökt att leta reda på den, men jag har inte hittat den än, men jag hoppas att jag gör det.

Jag menar att detta måste bli en nationell angelägenhet. Man kan inte bara lägga allt på regionen. Banverket har denna bana som en provbana. Men det måste till vettiga resurser för underhåll och att man kan investera så att den håller för lång tid framöver.

Det är bekant i den här kammaren att Vänsterpartiet har en investeringsbudget när det gäller infrastruktur eftersom miljön och trafiksäkerheten har en stor betydelse för oss.

Nu har jag tagit upp frågan om denna bana för första gången i den här kammaren, och jag har motionerat om den. Men den är av stor betydelse för näringslivets utveckling, även norr om Malung. Det finns stora önskemål om att man ska föra över gods från bil till järnväg. Om det är något som nöter ut vägarna för oss där uppe så att de blir livsfarliga så är det den tunga trafiken.

Anf. 40 JAN LINDHOLM (mp):

Herr talman! Jag ska först vända mig till Sven Bergström och till ministern. Ni behöver inte vara oroliga för att mitt engagemang för Västerdalsbanan skulle ha något speciellt med valåret att göra. Jag engagerade mig för Västerdalsbanan tio–tolv år innan jag ens funderade på att bli politiker 1987. Det är alltså ett gammalt och långt engagemang.

Visst finns det andra banor som är viktiga, inte minst dubbelspåret mellan Falun och Borlänge som är en katastrof nu när vi börjar komma ur lågkonjunkturen. Det är synd att man inte satte i gång att bygga det förra året medan det var lågkonjunktur.

Jag tycker att det är synd att ministern bara ser detta som en lågtrafikerad bana. Jag försökte ge visionen att även om vi hade fem tågsätt som gick Stockholm–Sälen tur och retur dygnet runt och fem andra tågsätt som gick tur och retur dygnet runt under helgerna från Göteborg skulle vi i bästa fall kunna klara 20 procent av trafiken. Vi vet att om tio år kommer beläggningen att ha ökat ännu mer. Det handlar inte om att tro att en mycket stor järnvägssatsning skulle minska trafiken på vägarna, utan det handlar om att slippa bygga motorvägar dit därför att trafikvolymerna är så enorma under bytesdagarna. Man kan kanske med viss ökad styrning minska dessa trafiktoppar genom att få andra bytesdagar än just under helgerna.

När det gäller att länet skulle ta ett ökat ansvar försökte jag i mitt förra anförande visa att det är en nationell angelägenhet, inte minst ur trafiksäkerhetssynpunkt, även om olyckorna inte inträffar i Dalarna i första hand. Men dessa helger är våra värsta trafikhelger.

Anf. 41 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag vill gärna återkomma till vikten av den regionala nivåns och Region Dalarnas delaktighet i planeringen av infrastruktur. Syftet är att vi ska få ett sammanhållet system där den regionala nivån också är med och prioriterar. Det är därför det som Lena Olsson efterlyser också är en del av näringslivets delaktighet. Turismen är viktig i Dalarna, men vi har också en oerhörd potential på andra ställen. Det innebär att alltifrån den enskilda vägen till X 2000 eller flyget in till Sverige måste fungera, och detta måste höra samman och knytas ihop.

Det är därför jag återkommer till vikten av att ha en mycket tydlig regional delaktighet i detta. Det innebär inte, Jan Lindholm, att staten fränsäger sig ansvar ekonomiskt. Däremot skapar vi förutsättningar för länet att friare kunna hantera resurserna när det gäller det man själv förvaltar och bestämmer över.

Dessutom tillför regeringen mer resurser till länsplanen som länen själva kan hantera och prioritera, allt för att där kunna möta det som näringslivet har behov av men också för att stärka en arbetspendling som i allra högsta grad är lokal eller regional.

På andra ställen har man tydligt tagit med lågtrafikerade banor i ett kollektivtrafiktänk och ett matartänk. Då blir det ett sammanhållet system. Detta har aldrig gjorts tidigare, men det är grunden för att vi ska kunna få järnvägssystemet att komma upp i rätt nivåer vad gäller det ständiga underhållet.

Jan Lindholm och Miljöpartiet pratar väldigt mycket järnväg, men ni har inte levererat. Ni har haft väldigt många år på er att lägga riktade pengar till de lågtrafikerade banorna. Jag vet att ni inte har gjort det. Det är så dags att komma nu!

Jag tar den bollen, av den anledningen att jag nu tar järnvägssystemet och knyter ihop det med vägar och flyg. Dalarna är i allra högsta grad beroende av att de olika transportslagen utgör ett sammanhållet system. Annars fungerar det inte utanför storstaden.

Som mycket tydlig regionalist med stark tilltro till att varje del i landet kan utvecklas på sina premisser måste man vara lyhörd och fånga upp regionernas egna prioriteringar. Allt kan nämligen inte göras på en gång;

det är jag den första att bekräfta. Vi gör dock allt för att få ut ytterligare effektivitet av de skattepengar vi lägger in i systemet.

Prot. 2009/10:91
19 mars

Anf. 42 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Visst är det bra med delaktighet från regionerna, men man har ju vissa begränsningar när det gäller resurser. Banverket har konstaterat att om tågförseeningarna ska minska med 50 procent – och det har man ju sagt – och godskapaciteten öka med 50 procent måste man ha 7,6 miljoner kronor per år att lägga på banunderhåll. Vi i Vänsterpartiet har det till underhåll. Vi har också lagt nästan 1 miljard varje år till lågtrafikerade banor, och vi har Västerdalsbanan som en nationell angelägenhet.

Om man nu har lagt ut 80 miljoner på den här provbanan, som är intressant för hela Europa, är det nödvändigt att vi får resurser fördelade av Banverket. Att de behöver mer pengar är det väl ingen som tvivlar på längre, efter allt vi har sett denna vinter som behöver göras. 80 miljoner har alltså provsystemet kostat, och då borde tågen också ha en rejäl räls att åka på.

Banverket har som sagt konstaterat att man måste ha 7,6 miljoner per år om man ska minska förseeningarna och öka godskapaciteten med 50 procent, och det gäller även den banan. Regeringen föreslår i sin budget 5,3 miljoner. Det räcker inte för att underhålla dessa lågtrafikerade banor. Hur ska detta gå till?

Anf. 43 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag vill bekräfta det Lena Olsson säger: Efter den här vintern är det fler som är intresserade av att prata drift och underhåll. Ibland är vädrets makter med en när man ska argumentera för sådant som väldigt få har engagerat sig i.

Jag har i mina tre budgetar, Lena Olsson, tillfört nya pengar till drift och underhåll, av den anledningen att jag vet hur det ser ut ute i de 150 år gamla spåren. Vi har tillfört ökade resurser motsvarande 33 procent på drift och underhåll. Men jag vet också att det behövs mer. Det är min allra högsta ambition att ge Banverket en långsiktighet inom den ramen så att de själva dels kan ha en strategi för när de bygger, ökar kapaciteten och byter de signalsystem och de växlar som behöver förnyas runt omkring i landet, dels kan göra detta på ett hållbart sätt. Det är då vi får ett hållbart system, allt i syfte att bejaka och understödja det som Lena Olsson efterlyser. Det är så vi knyter ihop landet. Det kan gälla stora turistorter, men det finns också områden runt dessa turistorter där människor bor och verkar som också behöver ha bra vägar och järnvägar för att det ska fungera i deras vardag. Detta är grunden för den planering som nu görs och det arbete som nu pågår, allt i syfte att knyta ihop landet och skapa förutsättningar för att binda samman människor i bättre rese mönster.

Överläggningen var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

Svar på
interpellationer

Anf. 44 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Karin Åström har frågat mig om regeringen inte avser att anslå medel för den del av järnvägsprojektet som Banverket anser vara samhällsekonomiskt lönsam. Vidare har Karin Åström frågat mig vilken typ av projekt som jag anser är värda att finansiera med statliga medel om inte regeringen anslår medel till en ny järnväg till gruvetableringarna i Pajala.

I Sverige pågår den slutliga beredningen av åtgärdsplaneringen där trafikverken, som en permanent åtgärd, främst i samband med framtagande av underlag inför planeringen och beslut om genomförande av infrastrukturprojekt, ska pröva möjligheterna till medfinansiering från olika intressenter.

Vid etablering av industriell verksamhet av det slag som är aktuellt i Pajala finns det ett gemensamt ansvar att hitta finansiella lösningar för till exempel anläggande av transportinfrastruktur. Det är också naturligt att den part som har det största behovet av att använda transportinfrastrukturen också tar motsvarande del av investeringskostnaden.

För alla satsningar på infrastruktur inom ramen för åtgärdsplaneringen sker en samlad samhällsekonomisk bedömning. Regeringen fastställer de satsningar som ska genomföras under de kommande tolv åren. Beredningen av detta beslut pågår för närvarande, och jag vill inte föregripa beredningsprocessen och uttala mig om satsningar på enskilda objekt.

Jag vill avsluta med att referera till mitt tidigare svar om möjliga statliga satsningar på transportinfrastruktur i Pajalaområdet där jag informerade om att de ansvariga svenska och finska departementen för en kontinuerlig dialog om gruvverksamhet och transportinfrastruktur. Några definitiva ställningstaganden från de svenska och finska staterna finns dock inte i nuläget. Jag vill återigen betona att de stora investeringar som just nu planeras och genomförs i Norrbotten inom gruvnäringen bidrar positivt till utvecklingen i berörda kommuner.

Anf. 45 KARIN ÅSTRÖM (s):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet, även om jag naturligtvis inte är fullt ut nöjd med det.

Jag skulle vilja börja med, herr talman, att korrigera faktauppgifter från min skrivna interpellation. Detta handlar om när gruvorna i Pajala är färdiga för att påbörja brytning av järnmalm. Det kommer nämligen att starta upp. Den första gruvan, Tapuli, öppnar för brytning 2012. Den andra gruvan, Sahavaara, öppnar för brytning två år senare, alltså 2014. Den tredje gruvan, Pellivuoma, öppnar ytterligare något år senare. Det är stora satsningar som görs.

Som jag sade är jag inte nöjd med svaret. Statsrådet betonar att de stora investeringar som nu görs uppe i Pajala bidrar positivt till utvecklingen i berörda kommuner i Norrbotten. Om statsrådet anser att dessa nya gruvor också bara berör kommunen Pajala är statsrådet helt enkelt dåligt informerad. Något annat kan jag inte förstå, och jag vill bättra på den informationen.

Herr talman! Det som händer uppe i Pajala är faktiskt historiskt. Det är i det närmaste samma stora förändring och omvandling som skedde uppe i Kirunatrakten i början av 1900-talet. Då liksom nu påbörjade man ett gigantiskt stort arbete med samverkan. Många aktörer var med för att få i gång den gruvbrytning som då var aktuell och det byggande av en järnväg som var förutsättningen för att man skulle få ned malmen till resten av Sverige och världen. Det var det lagarbete som fanns centralt, där alla drog åt samma håll och där staten hade ansvar för infrastrukturen, som var så framgångsrikt för att bygga hela Sveriges välfärd. Inte minst måste vi säga att det var rejäla exportinkomster som kom till vår statskassa.

Fortfarande är det så att gruvnäringen ger både enorma exportinkomster till Sverige och massor av jobb. Vi har alltså fortsatt ökad global efterfrågan på mineraler och en otroligt positiv förändring i dessa frågor, inte minst i mindre regioner som Norr- och Västerbotten. Enligt experterna handlar det inte om något tillfälligt uppsving, utan det är rejäla grundläggande förändringar i jobb, tillväxt och utveckling i dessa regioner. Det är något som man inte har sett på extremt länge. Sverige är som bekant den absolut ledande gruvnationen inom EU.

Herr talman! Min interpellation handlar egentligen om statens eventuella finansiering av en nödvändig järnvägssträcka på svensk sida som ska bindas ihop med det finska järnvägsnätet. Jag måste berätta att det redan finns en avsiktsförklaring sedan slutet av februari mellan Banverket och bolaget Northland Resources om att finansiera den första delen av järnvägen.

Det är alltså ett mycket långt framskridet projekt, och nu behövs ett konkret besked från regeringen om den statliga finansieringen. Det handlar om 18 kilometer järnväg som behövs, till en kostnad av totalt 800 miljoner kronor. Man kan alltså egentligen i detta sammanhang säga att det är snuspengar. Eftersom planerandet av järnvägar har långa ledtider måste dock ett positivt besked att denna sträcka finnas med i den nationella transportinfrastrukturplanen för 2010–2021 som ska komma inom de närmaste veckorna.

Min fråga till statsrådet, igen, är: Tycker statsrådet att detta är en viktig och prioriterad angelägenhet att satsa på? Om inte skulle jag gärna vilja veta varför.

Anf. 46 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Till Karin Åström säger jag återigen – det är andra gången jag får samma fråga, och tyvärr kan det tyckas tråkigt att ge samma svar – att det pågår ett långsiktigt planeringsarbete för kommande investeringar på väg- och järnvägssidan. Det är ett pågående arbete där det naturligtvis i detta sammanhang, vilket jag har varit mycket noga med, förs tydliga regionala diskussioner om regional delaktighet och näringslivets delaktighet, allt i syfte att just möta näringslivet i Norrbotten och dess behov av effektiva godstransporter och godsflöden.

Naturligtvis finns i detta sammanhang kontakter med Northland Resources av den anledningen att det är oerhört intressanta investeringar som planeras och att det är intressanta insatser från ett internationellt företag som kommer att leda till många nya sysselsättningar i Norrland

och runt omkring, vilket också påverkar Sverige i dess helhet. Northland Resources vet också regeringens syn på detta.

Detta kommer att utveckla och förändra samhällen och samarbetet mellan Sverige och Finland på ett sätt som kanske inte har gjorts på många år. Därför har vi naturligtvis en mycket nära diskussion med finska motsvarigheter och framför allt mellan det finska banverket och det svenska banverket, allt i syfte att föra diskussion med anledning av denna stora investering. Det är naturligtvis så att det alltid förs en diskussion med ett näringsliv som gör stora investeringar, och det sker ett nära samarbete med anledning av dessa intressenter.

Anf. 47 KARIN ÅSTRÖM (s):

Herr talman! Då vill jag beskriva lite mer och informera statsrådet lite mer vad gäller särskilt Pajala. Pajala är lika stort som när man ritar en triangel mellan Nynäshamn, Västerås och Gävle. Det är den ytmässiga storleken.

Pajala är också en avfolkningskommun, och så har det varit de senaste 50 åren. Det är en kommun som brottas med ständiga underskott i budget och med ständiga krav på balans i budgeten. Det är en kommun som har vana och rutin på att göra nedskärningar i vård och omsorg, skola och den kommunala verksamheten och klara av en hygglig och skapligt bra välfärd. Det är en kommun som nu har stora utmaningar med den omställning som behövs när gruvorna öppnas. Det kommer att behövas både regionala och nationella insatser särskilt till denna kommun, för när gruvorna är i gång 2014–2015 kommer 1 600 personer att jobba i området. Det är alltså nya arbetstillfällen.

När ministern så småningom kommer att vara med och delfinansiera den järnvägssatsning som ska till, alltså de snuspengar jag pratar om, kommer också möjligheten att öppna sig för ett kulsinterverk, som också ligger i planeringen. Det kommer att läggas på den svenska sidan. Det är en investering på 4 ½–5 miljarder som kommer till och som naturligtvis har otroligt stor betydelse för regionen men också för Sveriges del.

Detta bidrar alltså till jobb och utveckling inom hela regionen och kanske särskilt, skulle jag vilja säga, till grannkommunerna Övertorneå och Överkalix. Dessa små grannkommuner som finns i närheten är naturligtvis med på det här, och det kommer att betyda otroligt mycket. Vi får alltså en regional arbetsmarknad vi aldrig har haft under 1900-talet i dessa regioner om ett positivt besked kommer i den nationella transportplan som statsrådet snart kommer att lägga fram.

Vad behövs då för detta? Jag upprepar igen: Det som behövs är snuspengarna, som i dag är mindre än 800 miljoner, eftersom Northland Resources redan är inne och finansierar. Det behövs att banan finns med i den nationella plan för transportsystemet för 2010–2021 som läggs fast inom de närmaste veckorna.

Med denna interpellation har jag förhoppningen att statsrådet har fått mer information och bättre kunskap om vilken betydelse denna satsning egentligen har för Pajala, Norrbotten och Norrland och framför allt för Sverige och de exportinkomster vi har att vänta. Så lyssna, statsrådet! Jag hoppas att statsrådet agerar. Det handlar om en framtid vi faktiskt kan vara med och bygga tillsammans.

Anf. 48 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag skulle kunna börja med att tacka Karin Åström för informationen. Hela mitt arbete utgår från att vara lokalt och regionalt närvarande. Jag har valt att till skillnad från tidigare ministrar ta lärdom av vad man har prioriterat och hur man ser på den regionala och kommunala utvecklingen och utvecklingen av Sverige. Därför prioriterar jag investeringar i vägar och järnvägar. Jag vet att hela landet behöver olika transportslag, och vi behöver knyta samman landet och möta godstrafikens behov av effektivitet och bra logistiska lösningar. Människor ska kunna bo kvar i sina orter men pendla till spännande jobb.

Jag är i allra högsta grad informerad om vikten av att så här stora investeringar i ny gruvbrytning blir av. Det pågår ett arbete. Gruvverksamhet i sig behöver nödvändiga tillstånd, och där pågår ett arbete.

Infrastruktur är en viktig del i detta. Det finns en mycket tydlig samverkan mellan Sverige och Finland på ett sätt som jag efterfrågat i andra sammanhang när vi pratar om infrastrukturinsatser. Det är en investering på båda sidor om nationsgränsen.

Som sagt pågår det ett arbete i regeringen med anledning av den långsiktiga åtgärdsplanen. En del funderar säkert på statens roll kontra de enskilda bolagens roll. Då kan jag göra en återkoppling till det som pågår i Kiruna, där man ska flytta en järnväg. LKAB är i allra högsta grad intressant, och det är LKAB som står för den absoluta merparten av kostnaderna för att bygga en ny järnväg, förutom en mycket tydlig standardhöjning och förbättringar efter en bedömning av Banverket. Det är inga annorlunda diskussioner eller någon annorlunda samplanering här jämfört med andra investeringar i motsvarande gruvprojekt.

Anf. 49 KARIN ÅSTRÖM (s):

Herr talman! Självklart är det bra att vi får samverka med Finland, men det förtar inte det viktigaste, att vi får till stånd denna järnvägssträcka på 18 kilometer rakt in till Kolari som kopplar ihop den finska järnvägen med den svenska. Det har betydelse för bland annat placeringen av kulsinterverket. Ett kulsinterverk, en investering på 4–5 miljarder, är betydelsefullt. Det är viktigt att det placeras på svensk sida, att det är Sverige som får de exportinkomster som detta ger och att det så att säga är hos oss som den satsningen finns.

Det är alltså, herr talman, en enorm historisk händelse. Det är otroligt spännande och intressant att följa utvecklingen där. Det känns gott att bolaget har gjort en avsiktsförklaring om medfinansiering av banan, så väldigt mycket är redan klart. Nu saknas denna järnväg i det nationella transportsystemet som statsrådet ska ta fram och presentera.

Jag vädjar till ministern att agera och se till att denna järnväg finns med. Det handlar om mindre än 800 miljoner. Det är snuspengar när man tänker på vad Sverige som helhet kan få in i exportintäkter, jobb, utveckling etcetera.

Jag vädjar, statsrådet: Agera, var med och skriv positiv historia! För detta är historia. Vi väntar oss konkreta och positiva besked i frågan inom de närmaste veckorna.

Anf. 50 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Den här regeringen har lagt ned oerhört mycket nya resurser och engagemang för att skapa ett sammanhållet transportsystem för att möta svenskt näringslivs behov av effektiva transporter. I det arbete som pågår finns naturligtvis det regionala perspektivet och de enskilda kommunernas inspel med i anledning av förändringar inom näringslivsstrukturen.

Det här är, precis som Karin Åström beskriver, en oerhört spännande nyinvestering där man i dagsläget egentligen inte kan se vad nästa steg får för effekter för Sverige och framför allt för kringkommunerna, regionen och det svensk-finska samarbetet där jag ser många positiva utvecklingsmöjligheter.

Det finns ett underlag som är med i den åtgärdsplan som bereds. Jag ska inte gå in på några enskilda projekt, herr talman, utan jag har mycket tydligt beskrivit hur vi arbetar nära näringslivet, kommuner och regioner i syfte att fånga upp vilka prioriteringar som bör göras för att skapa bra förutsättningar för jobb i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2009/10:125 till socialutskottet
2009/10:127 till skatteutskottet

Redogörelse
2009/10:OSSE1 till utrikesutskottet

Motioner
2009/10:So3 till socialutskottet
2009/10:Ub6 till utbildningsutskottet

9 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
2009/10:156 Regionalt utvecklingsansvar i vissa län

Skrivelser
2009/10:90 Nordiskt samarbete 2009
2009/10:114 Strategisk exportkontroll 2009 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 19 mars

2009/10:300 Arbetsgivarintyg

av *Eva-Lena Jansson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2009/10:301 Arbetsmarknadsutbildning för arbetslösa ungdomar

av *Eva-Lena Jansson* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2009/10:302 Oberoende public service-företag

av *Eva-Lena Jansson* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2009/10:303 Skatteverkets ID-kortsverksamhet

av *Eva-Lena Jansson* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

**2009/10:304 Granskningskommission för förundersökningar i våld-
täktsärenden**

av *Lena Olsson* (v)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2009/10:305 Skolbarnsomsorg i Sverige och Stockholmsregionen

av *Maryam Yazdanfar* (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2009/10:306 Hatbrottsenhet till Malmö

av *Maryam Yazdanfar* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

**2009/10:307 Dialog mellan Justitiedepartementet och judiska för-
samlingen i Malmö**

av *Maryam Yazdanfar* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 23 mars.

11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 19 mars

2009/10:661 Miljövänlig produktion av soja

av *Margareta Persson* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2009/10:662 Långvarig elevfrånvaro i grundskolan
av *Ronny Olander* (s)
till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 23 mars.

12 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 18 mars

2009/10:618 Definition av subventioner till kärnkraften
av *Per Bolund* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 23 mars.

13 § Kammaren åtskildes kl. 11.36.

Förhandlingarna leddes
av tredje vice talmannen från sammanträdets början till och med 6 §
anf. 38 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
2 § Svar på interpellation 2009/10:224 om statlig verksamhet	
i Ånge	1
Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	1
Anf. 2 HANS STENBERG (s)	2
Anf. 3 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	3
Anf. 4 HANS STENBERG (s)	4
Anf. 5 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	5
Anf. 6 HANS STENBERG (s)	6
Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	6
3 § Svar på interpellationerna 2009/10:228, 244 och 281 om	
regeringens avveckling av de strategiska	
branschprogrammen	7
Anf. 8 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	7
Anf. 9 TOMAS ENEROTH (s)	8
Anf. 10 KARIN ÅSTRÖM (s)	9
Anf. 11 MORGAN JOHANSSON (s)	10
Anf. 12 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	11
Anf. 13 TOMAS ENEROTH (s)	12
Anf. 14 KARIN ÅSTRÖM (s)	14
Anf. 15 MORGAN JOHANSSON (s)	15
Anf. 16 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	16
Anf. 17 TOMAS ENEROTH (s)	17
Anf. 18 KARIN ÅSTRÖM (s)	18
Anf. 19 MORGAN JOHANSSON (s)	18
Anf. 20 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	19
4 § Svar på interpellation 2009/10:246 om näringslivets	
förutsättningar i Västerbotten	19
Anf. 21 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	19
Anf. 22 IBRAHIM BAYLAN (s)	20
Anf. 23 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	22
Anf. 24 IBRAHIM BAYLAN (s)	23
Anf. 25 TREDJE VICE TALMANNEN	23
Anf. 26 IBRAHIM BAYLAN (s)	23
Anf. 27 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	24
Anf. 28 IBRAHIM BAYLAN (s)	25
Anf. 29 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	26
5 § Svar på interpellation 2009/10:251 om Riksrevisionens	
granskningsrätt av Posten Norden	27
Anf. 30 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	27
Anf. 31 EVA-LENA JANSSON (s)	27
Anf. 32 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	28
Anf. 33 EVA-LENA JANSSON (s)	29
6 § Svar på interpellation 2009/10:278 om upprustning av	
Västerdalsbanan.....	30

Anf. 34 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	30
Anf. 35 LENA OLSSON (v).....	31
Anf. 36 JAN LINDHOLM (mp)	31
Anf. 37 SVEN BERGSTRÖM (c)	32
Anf. 38 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	34
Anf. 39 LENA OLSSON (v).....	34
Anf. 40 JAN LINDHOLM (mp)	35
Anf. 41 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	36
Anf. 42 LENA OLSSON (v).....	37
Anf. 43 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	37
7 § Svar på interpellation 2009/10:286 om järnvägen från Pajala till Kolari.....	38
Anf. 44 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	38
Anf. 45 KARIN ÅSTRÖM (s)	38
Anf. 46 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	39
Anf. 47 KARIN ÅSTRÖM (s)	40
Anf. 48 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	41
Anf. 49 KARIN ÅSTRÖM (s)	41
Anf. 50 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	42
8 § Hänvisning av ärenden till utskott	42
9 § Bordläggning.....	42
10 § Anmälan om interpellationer	43
11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	43
12 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	44
13 § Kammaren åtskildes kl. 11.36.	44

